

TASARRUFUN İPTALİ DAVALARINDA “TAKİP KONUSU ALACAĞIN GERÇEK BİR ALACAK OLMASI” KOŞULU İLE “DAVACI- ALACAKLININ, DAVALI-BORÇLUYA TAKİP KONUSU MİKTARDAKİ PARAYI VEREBİLECEK (ÖDEYEBİLECEK) PARASAL (MALİ) GÜCÜ BULUNMASI GEREKTİĞİ” KOŞULUNUN UYGULAMADA YARATTIĞI SORUNLAR

Talih UYAR*

Ş GİRİŞ

Tasarrufun iptali davası, İcra ve İflâs Kanunu'nun 277-284'üncü ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında (ki) Kanun'un 24-31'inci maddelerinde düzenlenmiştir. Bu hükümler yakın zamana kadar İcra ve İflâs Kanunu'nun diğer hükümlerine göre, daha sınırlı bir uygulama alanı bulmuştur. Bunun başlıca nedeni, iptal davası açabilecek durumda olan alacaklıların -genel hükümlere (TBK mad. 19) göre açılan “muvazaa davası” ile “tasarrufun iptali davaları”nı aynı nitelikte görüp- borçluların “mal kaçırma kastı”nın ispatı konusundaki güçlüğü dikkate alarak, çekingen davranmış olmalarıdır. Halbuki, İİK. mad. 277 vd.'da düzenlenmiş bulunan “tasarrufun iptali davası” ile TBK. mad. 19'da düzenlenmiş bulunan “muvazaa davası”nın gerek ‘açılma koşulları’ ve gerekse bu davalarda ‘isbatı gereken hususlar’ birbirinden farklıdır. İptal davalarında, davacı-alacaklı; çok kez “iptale tâbi tasarruf”un belirli bir zaman kesiti- (örneğin; “haciz”den, “aciz”den yahut “iflâsın açılması”ndan önceki bir yıl (İİK. mad. 279/I) ya da iki yıl (İİK mad. 278/II)- içinde yapılmış olduğunu veya “işlem (tasarruf) tarihinden itibaren beş yıl içinde borçlu aleyhine haciz veya iflâs yoluyla takipte bulunulmuş olduğunu” (İİK mad. 280/I) ve borç-

* Avukat, Yaşar Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğr. Gör., ORCID: 0000-0002-1531-3646

lu ile hukuki işlemde (tasarrufta) bulunan üçüncü kişinin, borçlunun belirli derecede-(örneğin; birinci, ikinci, üçüncü derecede (İİK mad. 278/III-1; 280/II)- *kan* ya da *sihri hısmı* olduğunu kanıtlamak suretiyle, ayrıca borçlunun “mal kaçırma kasdı”nı kanıtlamadan davasını (iddiasını) isbat edebilir...

I- Hakkında “haciz” (İİK m. 78 vd.) işlemine girilen (iflâsta; “iflâs kararı verilen” (İİK. mad. 165, 191/I) borçlunun *tasarruf yetkisi*, bu tarihten itibaren kısıtlanır.

“Malları üzerine haciz konulması”ndan (veya *haklarında iflâs kararı verilmesi*’nden) önce, malları üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilen borçlular, henüz alacaklıların -haciz ve iflâs yolu ile- takibine hedef olmadan, onlardan “mal kaçırmak” (yani, onların haklarında yapacağı takibi semeresiz bırakmak) amacı ile, malvarlığının tamamını ya da bir kısmını, bir takım “hileli” işlemlerle (yani, bedelsiz olarak ya da çok ucuz bedelle) başkalarına (özellikle, yakınlarına, kendilerinin bu amacını bilen veya bilebilecek durumda bulunan arkadaşlarına/tanıdıklarına) devredebilirler ya da bedelini kendileri ödeyerek yakınları üzerine taşınır/taşınmaz mal satın alarak malvarlığını azaltabilirler...

İşte, bu gibi kötü niyetli borçluların “alacaklılarından mallarını kaçırmak kasdı ile” yaptıkları bu tür işlemlerden zarar gören alacaklıları korumak amacı ile, onlara “tasarrufun iptali davası” denilen bir ‘dava açma hakkı’ tanınmıştır.

“Tasarrufun iptali davası”nı “bir borçlunun, alacaklılarına zarar vermek kasdıyla, mallarının haczinden veya hakkında iflâs kararı verilmeden önce, yani henüz tasarruf yetkisinin kısıtlanmadığı dönemde, alacaklılarından mallarını kaçırmak için yapmış olduğu tüm tasarrufların, *sadece davacı-alacaklı bakımından hükümsüz sayılmasını sağlamak için, ‘kural olarak’ kesin ya da geçici aciz belgesine sahip alacaklılarca, kanunda öngörülen sebeplere dayanarak, beş yıllık hak düşürücü süre içinde açılabilen, ‘borçlunun malvarlığından çıkardığı’ dava konusu mal ve haklar üzerinde davacı-alacaklıya ‘cebri icra yetkisi’ tanıyan, şahsi nitelikte bir eda davasıdır”* ş e k l i n d e tanımlayabiliriz.¹

¹ Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, “İcra ve İflâs Hukuku’nda Tasarrufun İptali Davaları”, 7. Baskı, 2021, s: 3 vd. - Benzer tanımlar için bkz: Baki Kuru “Bir borçlunun, mallarının haczinden veya iflâs etmeden önce, alacaklılarından mal

Bu davanın amacı^{2*}; borçluların henüz tasarruf yetkilerinin kısıtlanmamış olduğu dönemde (yani; “malları üzerine haciz konulmadan” veya “hakkında iflâs kararı verilmeden” önce) alacaklılarından mal kaçırmak kastı ile, kötü niyetle yapmış oldukları hukukî işlemleri, davacı-alacaklı bakımından hükümsüz sayarak, borçlunun malvarlığından uzaklaştırdığı (çıkardığı) dava konusu mal ve haklar üzerinde, alacaklının -sanki, bu mal ve haklar halâ borçluya aitmiş gibi- cebri icra yolu ile alacağını elde etmesini -bu malın haciz ve satışını isteyerek- sağlamaktır.³

kaçırmak için yapmış olduğu bağışlamalar ve şüpheli (hileli) tasarrufların iptal ettirilebilmesi için alacaklılara bir dava açma hakkı tanınmıştır ki, buna iptal davası denir (m. 277-284) (“El Kitabı”, 2013, s: 1397; “İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku”, 2016, s: 663)- Timuçin Muşul, “İİK m. 97/sondan 2. fıkradaki ve iflâstaki haller (İİK m. 277/b.2, m.245 ve 255/3) hariç olmak üzere, kesin veya geçici aciz vesikasına sahip alacaklının, kanunda öngörülen sebeplere istinatla, kabili iptal olduğunu iddia ettiği tasarrufi işlemin, sadece kendisi açısından ve aciz vesikasına bağlanmış olacağı ve ferileri nispetinde iptal edilmesini talep ederek, borçlu ile lehine tasarrufi işlemin yapıldığı üçüncü kişiye karşı açtığı, 5 yıllık hak düşürücü süreye ve basit yargılama usulüne tâbi olan, şahsi nitelikte bir davadır” (“Tasarrufun İptali Davaları”, 2. Baskı, 2017, s:17) - Murat Atalı/İbrahim Ermenek/Ersin Erdoğan, “İcra ve İflâs takibinden önce veya takip sırasında, borçlunun alacaklının haklarını ihlâl edecek şekilde yaptığı tasarruf işlemlerinin iptali için başvurulana yola tasarrufun iptali davası denir” (“İcra ve İflâs Hukuku”, 3. Baskı, 2020, s: 715) - Orhan Eroğlu, “Kesin veya geçici aciz vesikasına sahip alacaklının, borçlunun alacaklılarından mal kaçırmak kastıyla yaptığı tasarruflarını, alacağı ile sınırlı olmak kaydıyla, icra takip sahasına sokmasını sağlayan, beş yıllık hak düşürücü süreye tâbi, kişisel nitelikte bir eda davasıdır” (“Tasarrufun İptali Davası”, 2. Baskı, 2020, s: 24; “İslah”, 4. Baskı, 2020, s:192) - Mehmet Necmettin Berkin “Borçlunun alacaklılarına zarar veren bazı tasarruflarını -davacı alacaklı bakımından, onun alacağı ölçüsünde- hükümsüz hale getirmeye yarayan bir dava” (“İflâs Hukuku”, 1972, s: 489)

² * Talih Uyar, “Hukuki Mütalâalar”, 2017, s: 44 vd.; 359 vd.; s: 1570 vd. - Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davalarının Hukuki Niteliği ve Amacı” (Manisa Bar. D. Temmuz/2008, s: 79-86) - Talih Uyar, “Hukuki Mütalâalar”, 3. Baskı, 2020, s:2 vd.; 14 vd.; 52 vd.; 88 vd.; 294 vd.; 324 vd.; 378 vd.; 405 vd.; 462 vd.; 506 vd.; 537 vd.; 655 vd.; 683 vd.; 776 vd.; 920 vd.; 1303 vd.

³ Timuçin Muşul, age. s: 23 - Orhan Eroğlu, age. s: 30 - Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz/Sema Taşpınar Ayvaz/Emel Hanağası, “İcra ve İflâs Hukuku”, 6. Baskı, 2020, s: 556 - Baki Kuru, “El Kitabı”, s: 1397 - Murat Atalı/İbrahim Ermenek/Ersin Erdoğan, age. s: 726 - Hakan Pekcanitez/Oğuz Atalay/Meral Sungurtekin Özkan/Muhammet Özekes, “İcra ve İflâs Hukuku”, 14. Baskı, 2013, s: 857 - A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, “Tasarrufun İptali Davaları”, 2016, s: 5 - Emine Halman Çetin, “Tasarrufun İptali, Muvazaa, İnançlı İşlem ve Nam-ı Müstear”, 2016, s: 17 - Ali Güneren,, “Tasarrufun İptali Davaları”, 2012, s:40 - Mine Uzun Çam, “Kamu Alacağının Korunmasında Tasarrufun İptali Davaları”, 2. Baskı, 2017, s:58 - Mahmut Coşkun, “İtirazın İptali, Menfi Tespit ve İstirdat, Tasarrufun İptali Davaları”, 5. Baskı, 2019, s:887 - Tunahan Çetinel, “Alacaklılara Zarar Ver-

Yüksek mahkeme, çeşitli içtihatlarında “tasarrufun iptali davasının amacı” hakkında;

√ “İcra ve İflas Kanunu’nun 277 ve izleyen maddelerinde düzenlenen tasarrufun iptali davalarındaki amacın, borçlunun haciz ya da iflasından önce yaptığı ve aslında geçerli olan bazı tasarrufların ‘geçersizlik’ ya da ‘iyiniyet kurallarına aykırılık’ nedeniyle alacaklıya karşı sonuçsuz kalmasını ve dolayısıyla o mal üzerinden cebri icraya devamla alacağın tahsilini sağlamak olduğunu”⁴

√ “Tasarrufun iptali davalarının amacının, borçlunun haciz ya da iflasından önce yaptığı ve aslında geçerli olan bazı tasarrufların ‘geçersizlik’ ya da ‘iyiniyet kurallarına aykırılık’ nedeniyle alacaklıya karşı sonuçsuz kalmasına ve dolayısıyla o mal üzerinden cebri icraya devamla alacağın tahsilini sağlamak olduğunu”⁵

√ “Tasarrufun iptali davalarında amacın, borçlunun haciz ya da iflasından önce yaptığı ve aslında geçerli olan bazı tasarrufların ‘geçersizlik’ ya da ‘iyiniyet kurallarına aykırılık’ nedeniyle alacaklıya karşı sonuçsuz kalmasını ve dolayısıyla o mal üzerinden cebri icraya devamla alacağın tahsilini sağlamak olduğunu”⁶

belirtmiştir.

Aynı doğrultuda:

17. HD. 10.10.2018 T. 4073/8933

17. HD. 09.10.2018 T. 8503/8819

17. HD. 17.09.2018 T. 4747/7826

İzmir BAM. 5. HD. 18.04.2018 T. 55/585 vd. (**TALİH UYAR/ALPER UYAR/CÜNEYT UYAR** age. s: 6 vd.) (www.e-uyar.com)

II- Yapılan açıklamalardan anlaşıldığı gibi iptal davası, “dava konusu malın aynına ilişkin bir dava olmayıp kişisel bir dava”dır.⁷ Yani

me Kastıyla Yapılan Tasarruflar Bağlamında Tasarrufun İptali ve Muvazaa Davaları”, 2020, s: 29

⁴ Bknz: 17. HD. 26.11.2018 T. 6958/11230 (www.e-uyar.com)

⁵ Bknz: 17. HD. 19.11.2018 T. 946/10870 (www.e-uyar.com)

⁶ Bknz: 17. HD. 15.10.2018 T. 4016/9049 (www.e-uyar.com)

⁷ Bilge Umar, “Türk İcra-İflas Hukuku’nda İptal Davası”, 1963, s: 19- Baki Kuru, “İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku” s: 664- Baki Kuru, “İcra

bu dava sonunda, tasarrufa konu mal, alıcı (veya devir alan)nın malvarlığından çıkarılarak, tekrar borçlunun malvarlığına geri verilmez. Tasarrufa konu mal, yine alıcı (veya devir alan)ın malvarlığında kalmakla beraber, davayı kazanan davacı-alacaklı, o malı haciz ettirip sattırma ve satış bedelinden alacağını (*kişisel hakkını*) alma imkanını

ve İflâs Hukuku", C: 4, 1997, s: 3409- Baki Kuru "El Kitabı", s: 1397- Mehmet Necmettin Berkin, "İflâs Hukuku Rehberi", 1980, s: 111- Saim Üstündağ, "İflâs Hukuku", 8. Bası, 2009, s: 300- Turgut Önen, "İptal Davaları" (Ank. İk. Tic. İl. Ak. D. 1969/1, s: 39) - Serkan Kurtoğlu, "İcra Hukuku Açısından İptal Davasının Hukuki Niteliği" (İBD. 1973/7-8, s: 776 vd. - Burhan Gürdoğan, "İflâs Hukuku", 1966, s: 223- Orhan Eroğlu, age. s: 33 vd. - Turhan Esener, "Türk Hususi Hukuku'nda Muvazaalı Muameleler", 1956, s: 105- Levent Börü, "İcra ve İflâs Hukukunda Zarar Verme Kasdından Dolayı İptal "İİK. m. 280"" (AÜHF. 2009, S: 3, s: 486)- Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz/Sema Taşpınar Ayvaz/Emel Hanağası, age. s: 557- Ejder Yılmaz, "İİK.Şerhi", 2016, s: 1252- Talih Uyar ""Muvazaâ" Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının Koşul ve Sonuçları" (ABD. 2017/3, s: 266 vd.) - Murat Atalı/İbrahim Ermenek/Ersin Erdoğan, age. s: 716 vd. - Aziz Serkan Arslan, "Tasarrufun İptali Davasından Sonra Açılan Menfi Tesbit Davasında Bekletici Mesele Yapma Sorunu" (Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, C: 1, s: 254) - Hakan Albayrak, "Tasarrufun İptali Davalarında Yargıtay Tarafından Kabul Edilen Özel Dava Şartları" (AÜHF D. 2015, S: 4, s: 933 - Mehmet Refik Korkusuz, "İcra ve İflâs Hukuku Uygulaması", 2004, s: 312 - Hakan Albayrak/Serkan Ağar, "Tasarrufun İptali Davalarının Kamu İcra Hukuku ve Genel İcra Hukuku Çerçevesinde Özel Dava Şartları Bakımından Karşılaştırılması" (Tür. Bar. Bir. Der. Mayıs-Haziran/2016, s: 435) - Hüseyin Kovan, "100 Soruda Muris Muvazaası Nedeni ile Tapu İptal ve Tescil Davaları ile Tasarrufun İptali Davaları", 2016, s: 278 - Emine Halman Çetin, age. s: 18 - Turhan Esener, age. s: 105 - Ergun Özsunay, age. s: 233 - Coşkun Kostakoğlu, "Takip Hukukunda İptal Davaları" (Yasa D. 1989/8, s: 1039 - Adalet D. 1989/6, s: 9) - Timuçin Muşul, "İcra ve İflâs Hukuku", 6. Baskı, 2020, C: 2, s: 1744 - Haşmet Sırrı Akşener, "İcra ve İflâs Hukuku'nda Tasarrufun İptali Davaları", 2. Bası, 2017, s: 27 - Tolga Akkaya, "" Alacaklıdan Mal Kaçırmaya Yönelik Muvazaalı Tasarrufların İcra ve İflâs Kanununda Düzenlenen İptal Davasına Konu Olup Olamayacağı Sorunu" (*Legal Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi*, 2006/3, s: 672) - İzzet Karataş/Erol Ertekin, "Tasarrufun İptali Davaları", 1998, s: 17 - Ömer Ulukapı, "İcra ve İflâs Hukuku", 2015, s: 499 - Ali Güneren, "İcra ve İflâs Hukukunda İstihkak Davaları ile Tasarruf İptal Davaları", 2004, s: 1015 - Ali Güneren, "Tasarrufun İptal Davaları", s: 49 - Hakan Pekantez/Oğuz Atalay/Meral Sungurtekin Özkan/Muhammet Özeke age. s: 858, 878 - Mehmet Kamil Yıldırım/ Nevhis Deren Yıldırım, "İcra ve İflâs Hukuku", 7. Baskı, 2016, s: 565 - Timuçin Muşul, "Tasarrufun İptali Davaları", s: 18 vd. - İdil Tuncer Kazancı, "Tasarrufun İptali Davalarında İspat", 2015, s: 76- Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar, "İİK. Şerhi", 2014, C: 3, s: 4309- Sıtkı Akyazan, "Takip Hukukunda İptal Davası" (Ad. D. Mart-Nisan/1963, S: 3-4, s: 237)- İsmet Sarısözen, "İcra ve İflâs Hukukuna Göre İptal Davasında Yargılama Usulü" (ABD. 1977/1, s: 56) - Fatih Karamercan, "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Eşin Üçüncü Kişilere Karşı Dava Hakkı", 2020, s:158- Ejder Yılmaz age. s: 1203- A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, age. s: 7 - Tunahan Çetinelage, s: 9 - Baki Kuru/Burak Aydın, "İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku "Ders Kitabı"" , 2020, s: 489

elde etmiş olur. Davanın konusunun *taşınmaz* olması halinde, dava sonunda verilen hükümle, taşınmazın tapu kaydında bir değişiklik yapılmaz... “Davanın kabulüne” karar verilmesi halinde, bu hükümden sadece ‘davacı-alacaklı’ yararlanır. ‘Davalı-borçlu’dan alacaklı olan diğer alacaklılar, bu hükümden yararlanmazlar. Zaten “davanın kabulüne” karar veren mahkeme “...dava konusu şey üzerinde, davacı-alacaklıya ‘aciz vesikasında belirtilen -eğer mahkemeye kesin aciz vesikası sunulmamışsa; icra dosyasındaki alacak ve fer’ileri ile sınırlı olarak- cebri icra yetkisi tanınmasına” şeklinde karar verir...

Yüksek mahkeme, iptal davalarının bu niteliğini, çeşitli içtihatlarında;

√ “Tasarrufun iptali istemine ilişkin davada, ‘dava konusu taşınmazın davalılar arasındaki satış işlemine ilişkin tasarrufun iptali ile davacı alacaklıya icra dosyasındaki alacak ve fer’ileriyle sınırlı olarak haciz ve satış yetkisi verilmesine’ karar verilmesi gerektiğini, ‘taşınmazın önceki maliklere döndürülmesine’ şeklinde karar verilmesinin hatalı olduğunu- Alacağımı temlik eden davacının, “davacı” sıfatının da ortadan kalkacağı ve onun lehine karar verilemeyeceğini”⁸

√ “İptal davasının, alacaklıya alacağını tahsil olanağını sağlayan, nisbi nitelikte, yasadan doğan bir dava olup; tasarrufa konu malların aynı ile ilgili olmadığını”⁹

√ “İptal davasının, alacaklıya alacağını tahsil olanağını sağlayan, nisbi nitelikte, yasadan doğan bir dava olup; tasarrufa konu malların aynı ile ilgili olmadığını- Kredi sözleşmesinin tanzim tarihi, alacağın doğum tarihi sayılacağından, tasarrufun bu tarihten sonra gerçekleştiğini, işin esasına girilerek İİK’nın 278.-279. ve 280. madde koşullarının somut olayda gerçekleşip gerçekleşmediğinin araştırılması gerektiğini”¹⁰

belirtmiştir...

Aynı doğrultuda:

17. HD. 27.02.2018 T. 12044/1388

17. HD. 20.12.2017 T. 6676/11897

⁸ Bknz: 17. HD. 05.11.2019 T. 2397/10196 (www.e-uyar.com)

⁹ Bknz: 17. HD. 26.11.2018 T. 6958/11230 (www.e-uyar.com)

¹⁰ Bknz: 17. HD. 05.04.2018 T. 17130/3875 (www.e-uyar.com)

17. HD. 12.12.2017 T. 3577/11571

17. HD. 20.06.2017 T. 5549/7016 vd. (**TALİH UYAR/ALPER UYAR/CÜNEYT UYAR** age. s: 6 vd.) (www.e-uyar.com)

III- İİK mad. 277/1'de; iptal davasının, "İİK 278, 279 ve 280. maddelerinde yazılı tasarruflar nedeniyle açılabilceği" belirtilmiştir (İİK. mad. 277).

'İptal davasına konu olan işlemler'¹¹ -kural olarak- "maddi hu-

¹¹ Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar, "İİK. Şerhi", C: 3, s: 4314 vd. - Talih Uyar, "İİK. Şerhi", C: 11, 3. Baskı, 2010, s: 18691 vd. - Talih Uyar, "Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve İcra Takibinin) "Muvazaalı Olduğu" İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından "Senedin (ve İcra Takibinin) Kendileri Bakımından Geçersiz Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası Açılabilir mi?" «İİK. 280; TBK. 19»" (ABD. 2015/1, s: 370 vd.) - Talih Uyar, "Hukukî Mütalâalar", 2. Baskı, 2017, s: 362-377; s: 428-439; s: 759-790; s: 1072-1076; s: 1251-1257; s: 1433-1442; s: 1510 vd.; s: 1572 vd. - Talih Uyar, "Hukukî Mütalâalar", 3. Baskı, 2020, s: 51-86; s: 803-828- Talih Uyar, "Tasarrufun İptal Davalarının Konusu" (İBD. Temmuz-Ağustos/2017, s: 74-132)- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasının Uygulamada Tartışılan Yönleri" (Legal Huk. Der. Haziran/2014, s: 169-176)- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarının Konusu" (Manisa Bar. Der. 2013, S: 125, s: 8-41)- Talih Uyar, "İcra ve İflâs Hukukunda Tasarrufun İptali Davasının Konusu" (ABD. 2011/1, s: 211-231)- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarının Konusu" (Tür. Bar. Bir. Der. Eylül-Ekim/2008, s: 287-313)- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarında "Ticari İşletmenin Devri", "İptale Tabi Tasarrufların Kapsamı" ve "Mahkemeye Aciz Vesikasının Sunulması" Konularına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar" Çankaya Huk. Fak. Der. (Araş. Görv. Ceren Damar Armağanı), 2020, C: 3, s: 3941-3978) - Talih Uyar, "Borçlunun Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek 'Alacağın Temliki' Tasarrufları" (Legal Huk. Der. Mayıs/2017, s: 2411-2437) - Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar" (Legal Huk. Der. 2017, S: 177, s: 4449-4513) - Talih Uyar, "Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları" (Legal Huk. Der. 2018, S: 190, s: 4729-4801) - Talih Uyar, ""Muvazaalı İcra Takipleri" (Borç İkrarları) ile "Borçlunun Süresi İçinde Zamanaşımı İtirazında Bulunmaması"nın Tasarrufun İptali Davasına Konu Edilmesi" (İBD. Mayıs-Haziran/2014, s: 282-295)- Talih Uyar, "Muvazaa (TBK. 19) Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının (İİK. 280) Açılma Koşulları ve Sonuçları" (Legal Huk. Der. Temmuz/2014, s: 175-187) - Talih Uyar, "İİK'nun 280. Maddesi Uyarınca İptale Tabi Kimi Tasarruflar" (ABD. 2014/3, s: 415-448) - Talih Uyar, "Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve İcra Takibinin) "Muvazaalı Olduğu" İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından "Senedin (ve İcra Takibinin) Kendileri Bakımından Geçersiz Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası Açılabilir mi?" (ABD. 2015/1, s: 369-397) - Tolga Akkaya, ""Alacaklılardan, Mal Kaçırmaya Yönelik Muvazaalı Tasarrufların İcra ve İflâs Kanununda Düzenlenen İptal Davasına Konu Olup Olamayacağı Sorunu" (MİHDER, 2006/3, s:661-684) - Tolga Akkaya, "İcra ve İflâs Hukukunda İptale Tabi Tasarruflar "İİK. m. 277-284"" (Eskişehir Bar. D. Ekim/2006, s:13-49) - Tunahan Çetinel, "Tasarrufun İptali ve Muvazaa Davaları", s: 30 vd. - Burhan Gürdoğan, "İptal Davaları

kuk bakımından tamamen geçerli olan ve alacaklıları zarara sokan işlemler'dir¹².

IV- " 'İvazsız tasarruflar'dan¹³ dolayı" iptal kararı (İİK mad. 278) verilebilmesi için, yani borçlunun 'bağışlama' ve 'ivazsız' tasarruflarının iptal konusu olabilmesi için **hacizden** (İİK. mad. 86) veya haciz edilecek mal bulunmaması sebebiyle **acizden** (İİK. mad. 105) veya **iflâsın açılmasından** (İİK mad. 165) itibaren geriye doğru iki sene içinde yapılmış olması gerekir. Aynı zamanda bu sürenin, haczin veya aciz ve sikasının verilmesine sebep olan **alacağın** yahut iflâs halinde, *masaya kaydedilmiş olan alacaklardan en eskisinin doğum tarihinden öteye geçmesi gerekir*.¹⁴ Bu döneme **doktrinde**¹⁵ "şüpheli dönem" denilmektedir.

Kanun bu suretle, *geriye doğru gidecek olan süreyi sınırlandırmış olup, ileriye doğru bir süre tayin etmediğinden*¹⁶ borçlunun kendisi hak-

"İcra ve İflâs Kanunu Değişiklik Tasarısı Hakkında Seminer'e Sunulan Bildiri'", 1963, s:38-42 - Senai Olgaç, "Yargıtay İçtihatlarının Işığı Altında İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları" (Dr. Recai Seçkin'e Armağan, 1974, s:457-480) - Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s: 31 vd. - Turgut Önen, "İptal Davaları" (Ankara İktisadi ve Tic. İlimler Ak. D. 1969, S:1, s:39-49) - Orhan Eroğlu, "Tasarrufun İptali Davası", s: 147 vd.

¹² Baki Kuru, "El Kitabı", s: 1397- Timuçin Muşul, age. s: 20 vd. - Ramazan Arslan/ Ejder Yılmaz/Sema Taşpınar Ayyaz/Emel Hanağası, age. s: 533 - Baki Kuru/ Ramazan Arslan/ Ejder Yılmaz, "İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı", s: 614 Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar, "İİK. Şerhi", C: 3, s: 4314 vd. - Hakan Pekcanitez/Oğuz Atalay/Meral Sungurtekin Özkan/Muhammet Özekes, age. s: 859- Ali Güneren, a.g.e., s: 40 - Serkan Kurtoğlu, "İcra ve İflâs Hukuku Açısından İptal Davasının Hukuki Niteliği" (İBD., 1973/7-8, s: 776) - Ömer Ulukapı, age. s: 497 - İsmet Sarısözen, a.g.m., s: 233, dipn: 5

¹³ Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar", 3. Baskı, 2020, s: 803-828- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar" (Legal Huk. Der. 2017, s: 177, s: 4449-4513 - Talih Uyar, "İvazsız Tasarruflardan Dolayı İptal" (Legal Huk. Der. Ekim/2017, s: 5023-5061) - Talih Uyar, "İcra ve İflâs Hukukunda "İvazsız Tasarruflardan Dolayı" İptal" (İzmir Bar. Der. Nisan/2011, s: 103-124) - Talih Uyar, "İvazsız Tasarruflardan Dolayı İptal" (Terazi Huk. Der. Ağustos/2008, s: 93-109) - Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarında "Son İki Yıl İçinde Yapılan Tasarruflar" (İİK. 278/I, II) ve "Taşınmazın 'Tapuda Gösterilen Satış Bedeli' ile 'Rayiç Bedeli' Arasında Bir Mislini Ayan Fark Bulunması" (İİK. 278/III-2) Koşulu ile "Davacının, Davalı-Borçludaki Alacağının 'Gerçek Bir Alacak Olması' Koşulunun Uygulamada Yarattığı Sorunlar..." (Prof. Dr. N.M. Berkin'e Armağan, 2021, s: 1277-1349)

¹⁴ Bknz: 15. HD. 11.7.2006 T. 3271/4693; 2.3.2005 T. 5544/1162; 11.6.2004 T. 2584/3054; 21.1.2004 T. 3401/293 vb. (www.e-uyar.com)

¹⁵ Güray Erdönmez, age. s: 105 vd. - İdil Tuncer Kazancı, age. s: 125 vd.

¹⁶ Mustafa Reşit Belgesay, "İcra ve İflâs Hukuku (Sentetik Bölüm)", C: 2, 1953, s: 163- Burhan Gürdoğan age. s: 225- Bilge Umar age. s: 63.

kinda aciz vesikası verildikten sonraki tasarrufları da iptal davasına yol açar. Ancak bu durumda beş yıllık genel “*hak düşürücü süre*” (İİK mad. 284) saklıdır.

Uygulamada kısaca “*son iki sene içinde yapılan tasarruflar*”^(*) diye nitelendirilen bu tasarrufların, ne zaman yapılmış olanlarının iptal edileceği İİK mad. 278/I’de hiç de açık olmayan bir ifade ile belirtilmiştir. Bu ifadeyi şu şekilde açıklayabiliriz:

Bu madde uyarınca bir ivazsız tasarrufun iptal edilebilmesi için, öncelikle; tasarrufun, “**haciz**” (İİK mad. 86) tarihinden yani ‘haciz tutanağının düzenlendiği tarih’ten ya da tapu siciline haciz konulduğu tarih’ten veya -haciz edilecek mal bulunamamışsa veya haczedilen malların takdir edilen kıymetlerine göre, borcu karşılamayacağı anlaşılmışsa (İİK mad. 105/II) yine haciz tutanağının düzenlendiği tarih’ten yahut malların satış bedeli, alacaklının alacağına tamamen yetmemişse (İİK mad. 143/I)- “**aciz**” tarihinden veya “**iflâsın açılması**” (İİK mad. 165) tarihinden, geriye doğru iki sene içinde yapılmış olması gerekir.

Uygulamada önemi nedeniyle şu hususu hemen belirtelim ki, yakın zamana kadar **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi** “burada ‘haciz’den kastedilenin ‘borçlunun adresinde yapılan haciz işlemi olduğunu’, borçlunun taşınmazına konulan haciz işlemi kapsamadığını”¹⁷ -kanımızca, hatalı olarak- belirtiyorken, **Yargıtay Hukuk Genel Kurulu** 13.05.2015 T. 17-2087/1330 sayılı kararında¹⁸ “taşınmazın tapu kaydına konulan haczin de geriye doğru iki/bir yıllık sürelerle başlangıç teşkil edeceğini” açıkça belirtmiştir...¹⁹

Yüksek mahkeme, “son iki yıllık süre” koşuluyla ilgili olarak;

√ “*Aciz belgesi niteliğindeki haciz tutanağının (en eskisinin) tarihine*

(*) Talih Uyar, “Hukukî Mütalâalar”, 3. Baskı, 2020, s: 999-1024- Talih Uyar, “Hukukî Mütalâalar”, 2. Baskı, 2017, s: 130 vd. - Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar” (Legal Huk. Der. 2017, S: 177, s: 4449-4513) - Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davalarında “Son İki Yıl İçinde Yapılan Tasarruflar” (İİK. 278/I, II) ve “Taşınmazın ‘Tapuda Gösterilen Satış Bedeli’ ile ‘Rayiç Bedeli’ Arasında Bir Mislîni Aşan Fark Bulunması” (İİK. 278/III-2) Koşulu ile Davacının, Davalı-Borçludaki Alacağının ‘Gerçek Bir Alacak Olması’ Koşulunun Uygulamada Yarattığı Sorunlar...” (Prof. Dr. N.M. Berkin Armağanı, 2021, s: 1277-1349)

¹⁷ A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, age. s: 141

¹⁸ Bknz: www.e-uyar.com

¹⁹ Timuçin Muşul, “Tasarrufun İptali Davaları”, s: 364 - Tunahan Çetinel age. s: 57

göre tasarruf iki yıllık süreden sonra yapılmış olduğundan, ivazlar arasında oransızlık nedeni ile tasarrufun iptal edilemeyeceğini”²⁰

√ “Tasarrufun iptaline ilişkin davaya ilişkin geçici aciz belgesi niteliğine haiz haciz tutanağının ‘22.11.2012’ tarihli hacize ait olduğu; iptali istenen tasarrufun ise ‘29.01.2009’ tarihinde yapıldığı ve 2 yıllık süre geçtiği; dava konusu taşınmazın gerçek değeri ile satış bedeli arasında misli fark bulunmadığı ve davalıyla borçlu arasındaki yakınlığı veya tanışıklığı iddia ve ispat edilmediğinden, davanın esastan reddine karar verilmesi gerektiğini”²¹

√ “Tasarrufun borcun doğumundan sonra yapıldığı, davalılar arasında yapılan taşınmaz satışında, borçlunun kendi verdiği şeyin değerine göre ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği, borçlu hakkındaki aciz belgesinin 15.10.2014 tarihinde düzenlendiği davalılar arasındaki bağışlama niteliğindeki satış işleminin ise 07.11.2013 tarihinde yapıldığı, haczedilecek mal bulunmaması sebebiyle acizden geriye doğru iki yıl içinde yapılan bütün bağışlamalar ve ivazsız tasarrufların batıl olduğu, davalılar arasındaki tasarruf işleminin bağışlama niteliğinde olması nedeniyle, davalılar arasındaki taşınmaz satış işlemi batıl olduğunu”²²

√ “Mahkemece, davacının yasal mirasçılarının davaya dahilini sağlayarak (HMK’nın 55) taraf teşekkülünü sağladıktan sonra, davalı borçlunun aciz hali sabit olduğundan mahkemece davanın esasına girilerek, ibraz edilen tarihli haciz tutanağından geriye doğru 2 yıllık süreden sonra satış yapılmış olduğundan İİK’nın 278/3-2. maddesindeki bedel farkının dava konusu olayda uygulanması mümkün olmadığından, borçlu ve davalı üçüncü kişinin taşınmazın bulunduğu aynı köy nüfusuna kayıtlı olmaları da dikkate alınarak, İİK’nın 280. madde koşullarının somut olayda gerçekleşip gerçekleşmediği değerlendirilerek oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekeceğini”²³

√ “Üçüncü kişinin (ve yakınlarının) bankadan çektiği ya da havale ettiği paraların da borçluya ödenen para olarak kabul edilmesi gerektiği- İcra takibi sırasında yapılan fiili hacizde haczi kabil başkaca ekonomik değeri olan mahcuz bulunmadığı belirlenmiş olup, tasarruf, haciz tarihinden geriye doğru 2 yıl içinde kalmadığında, bedel farkından dolayı iptale karar verilemeyeceğini”²⁴

²⁰ Bknz: 17. HD. 10.11.2020 T. 924/6793 (www.e-uyar.com)

²¹ Bknz: 17. HD 06.10.2020 T. 1275/5099 (www.e-uyar.com)

²² Bknz: 17. HD. 28.01.2020 T. 4125/126 (www.e-uyar.com)

²³ Bknz: 17. HD. 24.12.2019 T. 1873/12408 (www.e-uyar.com)

²⁴ Bknz: 17. HD. 16.09.2019 T. 13366/8038 (www.e-uyar.com)

√ "8.500,00 TL'ye satılan taşınmazın gerçek değerinin 12.000,00 TL olduğu belirlendiğinden, iki değer arasında önemli bir oransızlık olmadığı gibi, İİK mad. 278/3-2 gereğince iptal için aciz ve hacizden geriye doğru iki yıllık süre içinde tasarrufun yapılması gerekmekte olup davacı tarafından sunulan aciz belgelerinin tarihine göre 2 yıllık sürenin de geçmiş olduğunu"²⁵

√ "Haciz ve dava konusu tasarrufların tarihleri gözetildiğinde İİK mad. 278 uyarınca 2 yıllık sürenin gerçekleştiğini ve davalı üçüncü kişilere yapılan satışta edimler arasında aşırı fark bulunduğundan yapılan tasarrufun iptale tabi olduğunu"²⁶

√ "Borcun doğumu, tasarruf tarihinden sonra ise, davanın ön koşul yokluğu nedeni ile reddine karar verilmesi gerektiğini- Borçlu adresinde yapılan hacizler İİK mad. 105 kapsamında aciz belgesi niteliğindeyse de tasarruf hacizden 2 yılı aşan bir süre önce gerçekleşmiş olduğundan, bedel farkı gerekçeyle İİK mad. 278/3-2 uyarınca tasarrufun iptal edilemeyeceğini"²⁷

√ "Tasarrufların hacizden itibaren 2 yılı aşan bir sürede gerçekleşmiş olması halinde, bedel farkına ilişkin İİK'nın 278/3-2 maddesinin uygulanamayacağını- Diğer tasarrufun iptal sebepleri de iddia ve ispat edilemediğinden, davanın reddi gerektiğini"²⁸

√ "Mahkemenin dayanağı olan İİK mad. 278/3-2 hükmü somut olayda uygulanması mümkün olmadığı, bunun nedeninin ise, maddenin uygulanması için gerekli olan ve anılan maddenin 2 fıkrasında belirtilen 2 yıllık süre geçmiş olduğu, yani; dava konusu tasarrufların hacizden itibaren 2 yılı aşan bir sürede yapılmış olduğunu"²⁹

√ "İİK'nın 278 maddesi gereğince, en eskisinin tesis edilmiş olduğu tarihe kadar geriye doğru olan iki yıllık müddet içinde yapılan tüm bağışlamalar için tasarrufun iptaline karar verilmesi gerekeceğini"³⁰

√ "Haciz tarihinden geriye doğru iki yıl içerisindeki tasarrufların iptali talep edebileceği, ancak somut olayda, dava konusu tasarrufun iptali istenilen işlemlerin iki yıllık süre içerisinde olmadığı anlaşılmalı davacının tasarru-

²⁵ Bknz: 17. HD. 18.06.2019 T. 11583/7710 (www.e-uyar.com)

²⁶ Bknz: 17. HD. 15.05.2019 T. 18596/6133 (www.e-uyar.com)

²⁷ Bknz: 17. HD. 17.12.2018 T. 19357/12265 (www.e-uyar.com)

²⁸ Bknz: 17. HD. 06.02.2018 T. 6791/639 (www.e-uyar.com)

²⁹ Bknz: 17. HD. 25.02.2018 T. 18132/4473 (www.e-uyar.com)

³⁰ Bknz: İzmir BAM 5. HD. 01.02.2018 T. 11832/158 (www.e-uyar.com)

fun iptalini talep edemeyeceğinin sabit olduğu, bu durumda mahkemece, davanın reddine karar verileceğini"³¹

√ "Dava konusu taşınmazların tapudaki satış bedelleri (ipotekle birlikte) ile bilirkişi tarafından belirlenen rayiç değer arasında misli fark bulunmasına rağmen, İİK mad. 278/2 uyarınca iki yıllık süre geçmiş olmasından dolayı dava konusu tasarrufların İİK'nın 278/3-2 madde gereğince iptalinin söz konusu olmadığını"³²

√ ".....Dava konusu tasarrufun, İİK mad. 278/3-2. maddesinde öngörülen iki yıllık süre içinde yapılmaması halinde, bedel farkının iptal nedeni olarak kabul edilemeyeceğini"³³ vd. (Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar age. s: 212 vd.) (www.e-uyar.com)

ş e k l i n d e ifade etmiştir.

Şu halde;

a) Alacaklı borçlu hakkındaki takibinin kesinleşmesi üzerine hacze (veya takip kesinleşmeden mahkemeden ihtiyati haciz kararı olarak ihtiyati hacze) gitmiş ve *alacağına yeter ölçüde mal haciz etmişse* ya da borçlusuna ait borcunu karşılayabilecek değerde bir/birkaç taşınmaza haciz koymuşsa, bu durumda borçlu aciz halinde olmadığı için iptal davası açamayacak, ancak ileride, bu malların satılması üzerine, alacağı tamamen karşılanmazsa, o zaman icra dairesinden "aciz belgesi" (*kesin aciz belgesi*)³⁴ (İİK mad. 143) olarak, bu belgeye göre iptal davası açabilecektir. Bu durumda, iki senelik sürenin başlangıcı, "*kesin aciz belgesinin düzenlenme tarihi*" değil;³⁵ kesin aciz belgesinin 'borç ödemedен aciz belgesi'nin düzenlendiği (verildiği) icra takibindeki *haciz (ihtiyati haciz) tarihi* olacaktır.^{36 37} Yani, bu haciz (ya da ihtiyati haciz) tarihinden

³¹ Bknz: 17. HD. 22.11.2017 T. 9835/10873 (www.e-uyar.com)

³² Bknz: 17. HD. 07.03.2017 T. 24872/2454 (www.e-uyar.com)

³³ Bknz: 17. HD. 13.12.2016 T. 16866/11513 (www.e-uyar.com)

³⁴ Ayrıntılı bilgi için bknz: Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar, "İİK. Şerhi", C: 2, 2014, s: 2682 vd. - Talih Uyar, "İİK. Şerhi", C: 12, 2. Baskı, 2009, s: 18869 vd.

³⁵ Bu nedenle; yüksek mahkemenin kimi kararlarında (Bknz: 17. HD. 16.01.2014 T. 16478/452; 26.01.2012 T. 7668/598) (www.e-uyar.com) geçen "... tasarruf tarihi ile aciz belgesi (veya aciz belgesi niteliğindeki haciz tutanağının düzenlendiği) tarih arasında iki yılı aşkın sürenin geçmemesi gerekir. 'Aciz vesikası tarihi' ile 'tasarruf tarihi' arasında iki yıldan fazla süre geçtiğinden, tasarrufun 'fahiş fark' nedeniyle iptaline karar verilemez..." cümlesi hatalıdır...

³⁶ Baki Kuru, age. C: 4, s: 3439, dipn. 80

³⁷ Karş: Sıtkı Akyazan age. s: 182- Coşkun Kostakoğlu aqm (Ad. D. 1989/6, s: 25- Yasa D. 1989/8, s: 1051)- Haşmet Sırrı Akşener, Tasarrufun İptali Davaları, 2. Baskı, 2007, s: 360. (Bu görüşe göre; "buradaki aciz tarihi"nden maksat aciz belgesinin

geriye doğru iki sene içinde yapılan tasarruflar -ayrıca Yargıtay'a göre; -takip konusu alacağın doğumundan sonra olmaları koşulu ile- iptale tâbi olacaktır.³⁸ U y g u l a m a d a -yakın zamana kadar- "maddede sözü geçen 'haciz' den 'adreste yapılan (taşınır) haciz işlemi'nin anlaşıl-makta olduğunu, ancak "bu hatalı uygulamaya HGK'nın 13.05.2015 T. 17-2087/1330 sayılı kararı³⁹ ile son verilmiş olduğunu" -yukarıda; dipn. 8 civarında belirtmiştik...

b) Borçluya hacze giden alacaklı, borçlunun *hiç haczi mümkün ma-lına rastlamamış ise, bu durumda düzenlenen "haciz tutanağı" 'kesin aciz belgesi' (İİK mad. 105/I), hükmünde olacaktır. Buna karşın, alacaklının veya haciz ettirdiği malların kıymeti, alacağını karşılayacak düzeyde değilse, bu durumlarda düzenlenen "haciz tutanağı" 'geçici aciz belgesi'⁴⁰ (İİK mad. 105/II) niteliğinde olacaktır. Alacaklı her iki durumda da yani gerek 'kesin aciz belgesi' hükmünde olan (İİK mad. 105/I) ve gerekse 'geçici aciz belgesi' niteliğinde bulunan (İİK mad. 105/II) haciz tuta-nağına dayanarak iptal davası açabilecek ve bu takdirde, borçlunun iptal konusu olabilecek tasarrufları için, geriye doğru hesaplanacak süreye, "geçici aciz belgesi" niteliğindeki haciz tutanağının düzenlen-diği tarih, başka bir deyişle "haciz tarihi" başlangıç teşkil edecektir⁴¹...*

c) Eğer borçlu iflâs etmişse, borçlunun iptale tâbi tasarrufları için yasanın öngördüğü iki senelik süreye "**iflâsın açılma tarihi**" (İİK mad. 165) başlangıç olacaktır.

V- İptal davaları, diğer hukuk davaları gibi, *genel hükümlere göre* açılır.⁴²

Dava dilekçesinde, dava konusu iptale tabi tasarrufun ne olduğu be-lirtilir. Ancak, bu tasarrufun İİK mad. 278, 279 ve 280'den hangisininin

alındığı tarih'dir...) - Aynı doğrultuda: 17. HD. 16.1.2014 T. 16478/452; 26.01.2012 T. 7668/598 (www.e-uyar.com)

³⁸ Bknz: 15. HD. 11.7.2006 T. 3271/4693 (www.e-uyar.com)

³⁹ Bknz: www.e-uyar.com

⁴⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz: Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar, age. C: 2, s: 2082 vd. - Talih Uyar, "İİK. Şerhi", C: 12, «s: 18869 vd.»; «dipn. 49» civarı «s: 18875 vd.»

⁴¹ Bu konuda ayrıca bkz: GÜNAY, E. age. s: 86 vd.

⁴² Tunahan Çetinel, "Tasarrufun İptali ve Muvazaa Davaları", s: 75 vd. - İsmet Sarısözen, "İcra ve İflas Hukukuna Göre İptal Davasında Yargılama Usulü" (ABD. 1977/1, s:50-28) - Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasının "Usul" den ve "Esas"tan Reddine Neden Olan Durumlar" (Nevşehir Bar. Dergisi'nde yayımlanacak) - Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarında Yargılama Usulü" (Legal Huk. Der. Ey-lül/2008, s:3003-3020)

kapsamına girdiği ve hangi hukukî sebeple iptal edileceğini saptamak hâkimin görevi olduğundan (HMK mad. 33), dava dilekçesinde belirtilen *hukukî sebeple* hâkim bağlı olmadığından, davacının “dava konusu tasarrufun iptal nedenini” yanlış belirtmiş olması ya da hiç belirtmemiş olması önem taşımaz.⁴³

VI- Tasarrufun iptali davasının esasına girebilmesi için gerçekleşmesi gereken “dava şartları”⁴⁴ nelerdir?;

Bilindiği gibi “*dava şartı*” *‘davanın esası hakkında yargılama yapılabilmesi ve karar verilebilmesi için varlığı veya yokluğu gerekli olan şartlar’*dir.⁴⁵

Yeni HMK’nın 114. maddesinin **1. fıkrasında** ‘*dava şartlarının neler olduğu*’ (12) bent halinde sayılarak belirtildiği gibi; **2. fıkrasında** ‘*diğer kanunlarda yer alan dava şartlarının ilişkin hükümlerin saklı olduğu*’ açıklanmıştır.

HMK’nın 114. maddesinde (12) bent halinde sayılan -ve tüm davalar için geçerli olan- dava şartları “**genel dava şartları**”, buna karşın

⁴³ Talih Uyar, “Hukuki Mütalâalar”, 3. Baskı, 2020, s:51-86; s:877-010 – Talih Uyar, “Hukuki Mütalâalar”, 2. Baskı, 2017, s:139 vd.; s:767-772; s:1534-1536 – Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar” (Legal Huk. Der. 2017, S:177, S:4449-4513) - Baki Kuru, “İcra ve İflas Hukuku”, C: 4, S: 3546 - Baki Kuru, “El Kitabı”, S:1398; 1414 – Baki Kuru, “İstinaf”, s:665 – Güray Erdönmez, “Alacaklılara Zarar Verme Kastı İle Yapılan Tasarrufların İptali”, s:12 – Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar, “İİK. Şerhi”, C: 3, s: 4508 – Orhan Eroğlu, “Tasarrufun İptali Davası”, s:130 – Timuçin Muşul, “İptal Davaları”, s: 450

⁴⁴ Talih Uyar, “Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları” (Legal Huk. Der. Ekim/2018 s:4729-4801) – Talih Uyar, “Birden Fazla Kredi Sözleşmesinden Kaynaklanan Borç İçin Açılan Tasarrufun İptali Davalarında Borcun Doğum Tarihi Nasıl Belirlenir? Tasarrufun İptali Davasının “Bedele Dönüşmesi” (İİK. 283/II) Halinde, Tazminata Esas “Gerçek Değer”in Hesaplanma Yöntemi” (Legal Huk. Der. 2018, S:184, s:1739-1758) – Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davasının “Usul”den ve “Esas”dan Reddine Neden Olan Durumlar” (Nevşehir Barosu Dergisi’nde yayımlanacak)

⁴⁵ Baki Kuru, “Medeni Usul Hukuku El Kitabı”, C: 1, s: 375-398 – Baki Kuru, “Dava Şartları” (Ord. Prof. Dr. Sabri Şakir Ansay’ın Hatırasına Armağan, 1964, s: 109-147) – Ramazan Arslan, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Medeni Usul Hukukuna Getirdiği Başlıca Yenilikler” (Prof. Dr. Gürkan Çelebicin’a Armağan, 2011, s: 439-459) – Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz/Sema Taşpınar Ayvaz/Emel Hanağası, “Medeni Usul Hukuku”, 6. Baskı, s: 310 vd. – Hakan Pekcanitez/Oğuz Atalay/Muhammet Özekes, “Medeni Usul Hukuku (Ders Kitabı)”, 4. Baskı, s: 243 vd. – Şanal Görgün, “Medeni Usul Hukuku”, 3. Bası, s: 144 vd. – Hakan Albayrak, “Tasarrufun İptali Davalarında Yargıtay Tarafından Kabul Edilen Özel Dava Şartları” (AÜHFĐ. 2015/4, s: 931-974) – Tunahan Çetinel, age. s: 75 vd. – Hakan Pekcanitez, “Pekcanitez Usul Hukuku”, 15. Bası, 2017, s: 925 vd.; 950 vd.

HMK. m. 114/2’de belirtilen dava şartlarına ise, bazı davalar için öngörülmesi olduğu için “özel dava şartı” olarak nitelendirilir. Örneğin; İİK m. 277/I-1’de öngörülen ‘tasarrufun iptali davası açabilmek için kesin ya da geçici aciz belgesi ibraz etme zorunluluğu’, İİK m. 69/II’de öngörülen ‘borçtan kurtulma davası açabilmek için % 5 oranında teminat gösterme zorunluluğu’ birer “özel dava şartı”dır.⁴⁶

Uygulamada, **yüksek mahkeme** (Yargıtay 17. Hukuk Dairesi); **a)** ‘İcra takibinin kesinleşmiş olması’**nı**, **b)** ‘Alacaklinın alacağının gerçek bir alacak olması’**nı**, **c)** ‘Davacının alacağının, dava konusu tasarruftan önce doğmuş olması’**nı**, tasarrufun iptali davasının “özel dava şartı” olarak kabul etmekte ve açılmış olan tasarrufun iptali davasının bu şartlar gerçekleşmeden açılmış olduğunu, yargılamanın her aşamasında tesbit ettiği taktirde, kendiliğinden ‘davanın usulden reddine’ karar vermektedir.

Tasarrufun iptali davasının –uygulamada Yargıtay tarafından aran- özel dava şartları:

a) *Takip konusu alacağın, iptali istenen tasarruftan önce doğmuş olması gerekir. (Kanımızca; İsviçre’de ve Almanya’da olduğu gibi bizde de bu husus İİK’da -örneğin; İİK mad. 277’de- ayrıca öngörülmemiş olduğu için, bu hususun doktrinde bazı hukukçularca ve uygulamada Yargıtay’ca “dava şartı” olarak kabul edilmesi isabetli değildir...)*

b) *‘Takip konusu alacağın gerçek bir alacak olması’ gerekir. (Bu konu, bir sonraki paragrafta (yani VII. Paragrafta) ayrıntılı olarak incelenecektir...)*

c) *‘Borçlu hakkında yapılmış olan icra takibinin ve alacağın kesinleşmiş olması’ gerekir.*

ç) *‘Borçlu hakkında kesin aciz belgesi ya da geçici aciz belgesi’ (niteliğinde haciz tutanağı) düzenlenmiş olmalıdır.*

VII- Tasarrufun iptali davalarında davacının, davalı-borçludaki alacağının ‘g e r ç e k’ bir alacak olması gerekir.⁴⁷

⁴⁶ Hakan Albayrak, agm. s: 934

⁴⁷ Talih Uyar, “Hukuki Mütalâalar”, 3. Baskı, 2020, s:378-392; s:405-411; s:655-668; s:877-919 - Talih Uyar, “Hukuki Mütalâalar”, 2. Baskı, 2017, s:18 vd. - s:827-837; s:980-990; s:1287-1312 - Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davalarında “Alacağın Gerçek Olması” ve “Hayatın Olağan Akışına Uygunluk” Koşullarının Uygulamada

İptal davalarında, “davacının, davalılardan borçluda (gerçek) bir alacağının bulunması” ve “davacının; borçlu hakkında yaptığı icra takibinden bir sonuç elde edilmemiş –yani alacağın kısmen- tamamen tahsil edilmemiş olması” ön koşul olduğundan, mahkeme iptal davasının yargılaması sırasında öncelikle bu ön koşulun gerçekleşmiş olup olmadığını kendiliğinden araştırır. Mahkeme, “icra dairesinin düzenlediği aciz belgesinin geçerli olup olmadığını” tartışamaz.⁴⁸ Tersine, aciz belgesinin iptali için icra mahkemesine yapıldığı ileri sürülen şikâyetin sonucunu, kendisi için ‘bekletici mesele’ sayması gerekir.⁴⁹ Fakat, davalı-üçüncü kişi (veya borçlu) “davacının alacağının mevcut olmadığını” -örneğin muvazaaya dayandığını- iddia ve ispat edebilir.⁵⁰ Davalı-üçüncü kişi bu iddiasını ispat için ‘tanık’ dinlenebilir...⁵¹ Yani bu durumda HMK. mad. 200 uygulanmaz.⁵² Çünkü, davalı- üçüncü kişi, davacı- alacaklı ile borçlu arasındaki alacak ilişkisinde ‘üçüncü kişi’ durumundadır.⁵³ Tasarrufun iptali davasının dinlenebilmesi için, öncelikle davacının, davalı-borçluda ‘gerçek bir alacağı’nın bulunması, diğer bir deyişle ta-

Yarattığı Sorunlar” (Legal Huk. Der. Ocak/2020, s:267-309) – Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davalarında “Son İki Yıl İçinde Yapılan Tasarruflar (İİK. m. 278/I, II) ve “Taşınmazın ‘Tapuda Gösterilen Satış Bedeli’ le ‘Rayiç Bedeli’ Arasında Bir Mislini Aşan Fark Bulunması” (İİK. m. 278/III-2) Koşulu ile “Davacının, Davalı-Borçludaki Alacağının ‘Gerçek Bir Alacak Olması’ Koşulunun Uygulamada Yarattığı Sorunlar...” (Prof. Dr. N.M. Berkin Armağan’da yayımlanacak) – Talih Uyar, “Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Tasarrufları” (Legal Huk. Der. 2018, S:190, s:4729-4801) – Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davalarında “Davacının, Borçluda Gerçek Bir Alacağı Bulunması” Koşulunun Uygulamada Yarattığı Sorunlar” (İBD. 2015/2, s:351-362) – Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davalarında “Tasarrufun İptali Davalarında “Tasarrufun İptaline Karar Verilmesi” Konusunda Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar” (Tür. Bar. Bir. Der. 2018; S:135, s:517-575) – Talih Uyar, “Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları” (Legal Huk. Der. Ekim/2018, s:4729-4801) – Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davalarında “Alacağın Gerçekliği” (Muvazaalı Olmaması) Koşulunun Düşündürdükleri” (Legal Huk. Der. 2017, S:180, s:5915-5942) – Talih Uyar, “Ticari Defter Kayıtlarına Göre “Alacaklı” Gözüken Ancak Borçlusu Hakkında Takip Konusu Yaptığı Çekleri Ticari Defterlerine İşlemediği Olan Alacaklı, Yaptığı “Takip Dosyası”na Dayanarak “Borçlusu” ve “Lehine Tasarrufta Bulunulan Üçüncü Kişi” Hakkında “Tasarrufun İptali Davası Açılabilir mi?” (Terazi Huk. Der. Kasım/2017, S:135, s: 90-101)

48 Bknz: 15. HD. 18.5.1990 T. 1755/2258; 13. HD. 9.11.1981 T. 5203/7058 vb. (www.e-uyar.com)

49 Bknz: 15. HD. 7.5.1992 T. 2135/2460; 4.3.1992 T. 869/1042 vb. (www.e-uyar.com)

50 Baki Kuru age. C:4, s:3506

51 Bknz: 17. HD. 26.03.2013 T. 7206/4176 (www.e-uyar.com)

52 Baki Kuru, “El Kitabı”, s:1420

53 Baki Kuru, “El Kitabı”, s: 1430 – Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz/Sema Taşpınar Ayvaz/Emel Hanağası age. s. 563 – Baki Kuru/Burak Aydın age. s: 499

sarrufta bulunan kimsenin gerçekten 'borçlu olması' gerekir. Eğer 'gerçek bir borç' yoksa 'alacak' da söz konusu olamayacağından, tasarrufun iptali davası dinlenmez.⁵⁴

Davacı-alacaklı, tasarrufun iptali davasını, 'ilama dayalı icra takibi'ne dayandırmışsa, 'tasarrufun iptaline' karar verilebilmesi için, 'ilamın (alacağın) kesinleşmiş olması' gerekir.^{55 56}

Tasarrufun iptali davalarında, davalı-3. kişi (ya da davalı-borçlu), "davacı alacaklının davalı borçluda gerçek bir alacağının bulunmadığını" ileri sürerse, mahkemece bu durumda nasıl bir yol izlenecektir?

"Bu iddianın tasarrufun iptali davasında araştırılmayacağı"na mı karar verilecek, yoksa "bu iddianın tasarrufun iptali davasında incelenilebileceği" belirtilip "davacı alacaklı tacir ise ticari defterleri⁵⁷ ve banka hesap hareketleri⁵⁸ üzerinde mali müşavir(ler) vasıtasıyla bilirkişi incelemesi yaptırılarak, davacı-alacaklı ile davalı-borçlu arasındaki ticari ilişkinin, daacı alacaklıya takip konusu yaptığı alacak kadar bir alacak doğuracak boyutta olup olmadığı" irdelenecek midir?

Eğer davacı-alacaklı tacir ise hem kendisinin ve hem de -tacir ise davalı- borçlunun ticari defterlerinde inceleme yapılarak, takip konusu borcun defterlerde kayıtlı olup olmadığının araştırılarak, kayıtlarda var (yazılı) olduğu ölçüde 'davanın kabulüne', aksi taktirde "ön koşul yokluğundan davanın reddine"⁵⁹ karar verilmesi gerekir.

⁵⁴ Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar, "İİK. Şerhi", C:3, s:4524 vd. - Ali Güneren., age. s:379 - Bilge Umar age. s:41 vd. - Mehmet Taze, "Tasarrufun İptali Davası" (Yayımlanmamış Yük. Lisans Tezi, s:120) - Hasan Ali Kaplan, "4949 sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Işığında İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları", s:45 - Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar, "Tasarrufun İptali Davaları", 2011, C:2, s:1266 - Mahmut Coşkun, "Tasarrufun İptali Davaları", s:937 - E. Günay, age. s:80 - A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, age. s:175 - Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s:443 - Orhan Eroğlu, age. s:59 - Murat Atalı/İbrahim Ermenek/Ersin Erdoğan, "İcra ve İflâs Hukuku", s:729 - Mustafa Oskay/Coşkun Koçak/Adnan Deynekli/Ayhan Doğan, "İİK. Şerhi", s:586 - Emine Halman Çetin, age. s:15 - Hakan Albayrak, agm. s: 943 vd. - Tunahan Çetinel, age. s: 79

⁵⁵ Bnz: HGK. 08.03.2006 T. 15-34/36; 17. HD. 20.09.2010 T. 5787/7047 (www.e-uyar.com)

⁵⁶ Hakan Albayrak, agm. s: 956

⁵⁷ Bknz: 17. HD. 17.04.2014 T. 16639/5946; 17.04.2014 T. 15081/5942; 16850/455; 8.03.2013 T. 14204/4372; 24.04.2012 T. 32/5008; HGK. 13.10.2010 T. 17-398/497 vb. (www.e-uyar.com)

⁵⁸ Bknz: 17. HD. 17.04.2014 T. 15081/5942 (www.e-uyar.com)

⁵⁹ Bknz: 17. HD. 07.05.2019 T. 7423/5597; 11.09.2018 T. 2770/7624; 28.02.2017 T.

Eğer davacı-alacaklı tacir değil ise; davacı ve davalı borçlunun takip konusu senetlerin tanzim tarihindeki ekonomik ve sosyal durumları hakkında banka kayıtları üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılarak, mali durumlarının araştırılması,⁶⁰ yıllık gelirlerinin ne olduğu,⁶¹ ve davacının böyle bir borç parayı verebilecek ekonomik gücünün bulunup bulunmadığı⁶² saptanarak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekir.

Bazen, davacı-alacaklının borçludaki alacağı muvazaalı değildir; fakat davacı-alacaklının borçluda “*takip konusu yapılan miktarda*” bir alacağı da yoktur. Örneğin; davacı-alacaklı takip borçlusu hakkında, borçluya ait senette tahrifat (sahtecilik) yaparak takipte bulunmuştur. Borçlunun imzasın taklit ederek veya senedin “alacak miktarı”nda tahrifat yapmıştır. Hatta borçlu tarafından bu nedenle davacı-alacaklı hakkında “menfi tespit davası”⁶³ açılmış ya da icra mahkemesinde “imza inkarında”⁶⁴ bulunmuş olabilir. Yahut da Cumhuriyet Savcılığına –“sahtecilik” ya da “bedelsiz kalan senedin kullanılması”, “açığa atılan imzanın kötüye kullanılması” suçlarından dolayı⁶⁵ - ‘kamu davası’ açılması için şikayette bulunmuş ve Cumhuriyet Savcılığınca, davacı-alacaklı hakkında ceza mahkemesinde ‘kamu davası’ açılmıştır. Bu gibi durumlarda, tasarrufun iptali davasına bakan mahkemenin, borçlu tarafından açıldığı/açılması sağlandığı bildirilen bu davaların –kesinleşecek sonucunun “*bekletici mesele*” yapılması gerekir...

Davalı-3. kişi de davacı-alacaklının “*takip konusu yaptığı senedin (belgenin) gerçek bir alacağı aksettirmediğini*” –borçlu gibi- tasarrufun iptali davasına bakan mahkemede ileri sürebilir. Keza, takip konusu senedin “*teminat ve tahsil amacıyla verilmiş olduğu*” –yani gerçek bir alacağı ifade etmediği- de hem davalı-borçlu ve hem de davalı-3. kişi tarafından ileri sürülebilir.⁶⁶ Bunun kanıtlanması halinde mahkemece davacı-alacaklının talebi doğrultusunda “tasarrufun iptaline” karar verilemez.

11975/234; 24.05.2016 T. 11364/6282; 24.05.2016 T. 10582/6278; 14.04.2015 T. 1798/5869; 4. HD. 04.04.2011 T. 7832/3036 vb. (www.e-uyar.com)

⁶⁰ Bknz: 17. HD. 14.02.2017 T. 23545/1450 (www.e-uyar.com)

⁶¹ Bknz: 17. HD. 21.03.2017 T. 2235/3008 (www.e-uyar.com)

⁶² Bknz: 17. HD. 26.12.2017 T. 3393/12139; Samsun BAM. 2. HD. 12.01.2018 T. 1073/55; 17. HD. 13.10.2015 T. 2595/10520 vb. (www.e-uyar.com)

⁶³ Bknz: 17. HD. 29.09.2011 T. 6626/8230; 31.03.2011 T. 6372/2899; 07.03.2011 T. 11643/2001; 30.10.2007 T. 4626/3300 (www.e-uyar.com)

⁶⁴ Bknz: 17. HD. 10.03.2009 T. 3533/1270 (www.e-uyar.com)

⁶⁵ Bknz: 17. HD. 29.09.2011 T. 6626/8230 (www.e-uyar.com)

⁶⁶ Bknz: 17. HD. 21.01.2014 T. 19964/669 (www.e-uyar.com)

Yüksek mahkeme kimi kararlarında⁶⁷ “davacının gerçekten alacaklı olup olmadığının yerel mahkemece kendiliğinden araştırılması gerektiğini” kimi kararlarında⁶⁸ ise, “bu hususun davalılarca ileri sürülmesi halinde mahkemece araştırılabileceğini” belirtmiştir...

“Davacı-alacaklının gerçek bir alacağının bulunmadığı” hususu, ‘davalı borçlu ve üçüncü kişi tarafından birlikte ileri sürülebileceği’ gibi, ‘sadece davalı üçüncü kişi tarafından da yani “davalı-borçlu ile davacının anlaşarak, kendisine zarar vermek amacı ile muvazaalı olarak bir alacak yarattıkları” iddia edilerek de ileri sürülebilir.’^{69 70}

Yüksek mahkeme, bu konu (yani; ‘alacağın gerçek bir alacak olması gerektiği’ konusu) ile ilgili olarak;

√ “Tasarrufun iptali davalarında, davacının alacağının gerçek olup olmadığının ve davacı-alacaklı ile davalı-borçlu arasında takip konusu borcu doğuran ne gibi bir ilişki olduğunun araştırılmasının gerektiği; borcun dayanağı olan bonoda bedelin nakden ahzolunduğu bildirildiğine göre; 110.000 TL tutarındaki paranın hangi bankadan ödendiği, davacının bu kadar yüksek miktardaki bir parayı ödünç verebilecek ekonomik durumu olup olmadığının soruşturulması, gerektiğinde davacı ile borçlu davalının ekonomik ve mali durumlarının araştırılması; şayet alacağın gerçek olduğu kanaatine varılırsa aciz hâlinin mevcut olup olmadığının belirlenmesi, ondan sonra toplanan ve toplanacak olan tüm kanıtlar birlikte değerlendirilerek hasil olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerektiğini”⁷¹

√ “Tasarrufun iptali davasında “alacaklının borçluda gerçek bir alacağının olması” koşulunun irdelenmesi gerektiğinden, ilk derece ceza mahkemesinin sonucunun bekletici mesele yapılarak, ‘ takip dayanağı alacağın gerçek

⁶⁷ Bknz: 17. HD. 24.05.2016 T. 11364/6282; 12.04.2016 T. 14267/4635; 21.01.2014 T. 19964/669 vb. (www.e-uyar.com)

⁶⁸ Bknz: 17. HD. 07.05.2019 T. 13103/5606; 19.02.2019 T. 1554/1781; 05.06.2018 T. 4533/5858; 15.05.2018 T. 3037/5045; Samsun BAM. 2. HD. 12.01.2018 T. 1073/55; 17. HD. 07.03.2017 T. 10146/2457; 14.02.2017 T. 23545/1450; 25.10.2016 T. 18010/9337; 20.10.2016 T. 17910/9000; 07.06.2016 T. 20994/6940 vb. (www.e-uyar.com)

⁶⁹ Hakan Albayrak, agm. s: 941 vd. – Tunahan Çetinel, age s: 78 – Hülya Taş Korkmaz/Ömer Korkmaz, “Tasarrufun, İptali Davalarında Davacı Alacağının Muvazaalı Olduğu İddiası ve Bu İddianın Hukukun Temel Hak ve İlkeleri ile Bağlantısı” (Fasikül Huk. Dr. C: 11, S: 111, Şubat/2019, s: 645 vd.)

⁷⁰ Bknz: HGK. 26.03.1997 T. 15-890/127 (www.e-uyar.com)

⁷¹ Bknz: HGK. 14.09.2021 T. (17)4-2773/987 (www.e-uyar.com)

olmadığının anlaşılması durumunda’, davanın ön koşul yokluğundan reddine karar verilmesi gerektiğini”⁷²

√ *“Davacı üçüncü kişinin “takip dayanağı bonoyu alacaklı ile borçlunun anlaşarak düzenlendiği” iddiası üzerine, davacı-alacaklının beyanından, ‘alacağın gerçek bir alacak olmadığı’nun tespiti halinde, ‘tasarrufun iptali davasının ön koşul yokluğundan reddine ve davalılar lehine maktu vekalet ücretine karar verilmesi’ gerektiğini”⁷³*

√ *“Borçlu şirketin ticari defterlerinde inceleme yapılarak davacı ile ilgili olarak bir taşeronluk sözleşmesinin bulunup bulunmadığı, davacı ile borçlu arasındaki işin niteliği ne olduğu ve ne kadar sürdüğü, ödeme yapılıp yapılmadığının araştırılarak, tüm deliller birlikte değerlendirmek sureti ile davacı alacaklı ile borçlu arasındaki ilişkinin niteliği ve ‘alacağın gerçek olup olmadığı’ tespit edilerek, alacağın gerçek olduğunun saptanması halinde, şimdiki gibi davanın kabulüne, aksi durumda ‘davanın ön koşul yokluğundan reddine karar verilmesi’ gerekeceğini”⁷⁴*

√ *“Tasarrufun iptali davasının, ‘alacağın gerçek olmaması’ nedeniyle ‘ön koşul yokluğundan reddine’ karar verildiğine göre, maktu vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiğini”⁷⁵*

√ *“Davalının kendisine olan; ‘altın borcu’ nedeni ile davalıdan alacaklı olduğunun, beyan edilmesi üzerine, davanın, İİK’nın 277. vd. maddelerine dayalı ‘tasarrufun iptali’ olarak nitelendirmesi sonucu tasarrufun, İİK. m. 277. uyarınca iptal edildiği; fakat, tasarrufun iptali davası şartlarının (davanın alacağının gerçek olması, takibin kesinleşip kesinleşmediği, icra dosyasından usulüne uygun alınmış aciz vesikası bulunup bulunmadığı, borcun doğumunun tasarruf tarihinden önce olup olmadığı) tartışılıp, gerekçelendirilmeden karar verilmesinin doğru görülmediğini”⁷⁶*

√ *“Davacı borçlu tarafından, davacı aleyhine, ‘bononun bedel kısmında tahrifat olduğu’ iddiasıyla açılan menfi tespit davası, alacağın gerçek olup olmadığını belirleyeceğinden, bu davanın sonucunun beklenerek daha sonra eldeki tasarrufun iptali davasının görülmesi gerekeceğini”⁷⁷*

⁷² Bknz: 4. HD. 08.06.2021 T. 1931/2552 (www.e-uyar.com)

⁷³ Bknz: 4. HD. 26.05.2021 T. 1158/1733 (www.e-uyar.com)

⁷⁴ Bknz: 17. HD. 17.02.2021 T. 6402/1495 (www.e-uyar.com)

⁷⁵ Bknz: 17. HD. 13.10.2020 T. 4132/5503 (www.e-uyar.com)

⁷⁶ Bknz: 17. HD. 07.10.2020 T. 617/5184 (www.e-uyar.com)

⁷⁷ Bknz: 17. HD. 13.07.2020 T. 3083/4742 (www.e-uyar.com)

√ “Tasarrufun iptalini isteyen davacının açtığı takibin gerçek bir alacağa ilişkin olması gerektiği- Davacının alacağının asıl borçlu şirketin ticari kayıtlarında yer almadığı, ‘borçlu şirkette önceden sigortalı işçi olarak çalışan davacının gemi satışından elde ettiği gelirden borç verdiği’ iddiasını ilişkin iddiasının somut bilgi ve belgelerle ispatlayamadığı anlaşıldığından, ablalarının banka kayıtlarında 1.000.000,00 USD’lik gemi satış parasının yatırıldığı ya da borç verilen para ile ilgili bir çıkış ve bilginin olmadığı anlaşıldığından, tasarrufun iptali davasının ‘ön koşul yokluğundan reddine’ karar verilmesi ve davalılar lehine maktu vekalet ücreti takdir edilmesi gerektiğini”⁷⁸

√ “Davacının gerçek bir alacaklı, borçlunun da gerçek borçlu olmadığı anlaşıldığı halde, tasarrufun iptali davasının, ‘önkoşul yokluğu’ nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiğini”⁷⁹

√ “Tasarrufun iptali davasında, davalı-üçüncü kişinin, “davacının alacağının gerçek olmadığını” ileri sürmesi halinde, mahkemece davacı alacaklı ile davalı borçlu arasında gerçek bir alacak borç ilişkisinin olup olmadığı incelenmesi gerektiği- Davacı alacaklının ‘alacağının gerçek bir alacağa dayandığını ve bu nedenle taraf sıfatına sahip olduğunu ispatlaması gerektiğini- Tarafların, kendilerinin veya karşı tarafın delil olarak dayandıkları ve ellerinde bulunan tüm belgeleri mahkemeye ibraz etmek zorunda olduğu, belgeyi ibraz etmesine karar verilen tarafın, kendisine verilen sürede belgeyi ibraz etmemesi ve aynı sürede, delilleriyle birlikte ibraz etmemesi hakkında kabul edilebilir bir mazeret göstermemesi ya da belgenin elinde bulunduğunu inkar etmesi ve teklif edilen yemini kabul veya icra etmemesi, halinde, duruma göre belgenin içeriği konusunda diğer tarafın beyanının kabul edileceğini; bu hususun, mahkemece, davalı borçluya HMK mad 220/3 uyarınca ihtar edilmesi ve davalının defterlerini ibraz etmemesi halinde yine bu maddeye göre bir değerlendirme yapması gerektiğini”⁸⁰

√ “Davacının, alacağın gerçek bir alacak olduğunu ispatlayamadığı ve yapılan bilirkişi incelemesinde de ‘alacak ile ilgili bir hususa rastlanılmadığı’ gerekçesi ile, ‘önşart yokluğundan açılan tasarrufun iptali davasının davanın reddine’ karar verileceğini”⁸¹

√ “Tasarrufun iptali davalarının dinlenebilmesi için, davacının borçludaki alacağının gerçek olması, borçlu hakkındaki icra takibinin kesinleşmiş

⁷⁸ Bknz: 17. HD. 18.02.2020 T. 5545/1647 (www.e-uyar.com)

⁷⁹ Bknz: 17. HD. 09.12.2019 T. 3821/11646 (www.e-uyar.com)

⁸⁰ Bknz: 17. HD. 03.12.2019 T. 3921/11416 (www.e-uyar.com)

⁸¹ Bknz: 17. HD. 06.11.2019 T. 1133/10255 (www.e-uyar.com)

olması, iptali istenen tasarrufun takip konusu borçtan sonra yapılmış olması ve borçlu hakkında alınmış kesin veya geçici aciz belgesinin (İİK'nın 277 md) bulunması gerektiğini”⁸²

√ “Tasarrufun iptali davalarının görülebilirlik şartlarından birisinin de gerçek bir alacağın varlığı (tasarrufta bulunan kişinin borçlu olması) olduğunu- Gerçek bir borç yoksa alacak da söz konusu olamayacağından iptal davasının dinlenmesinin mümkün olmayacağını- Davalılar alacaklı davacının alacağının gerçek olmadığını savunmuş, yargılama boyunca davacı alacaklı alacağın dayanağı konusunda bir açıklama yapılmamış ve davalı üçüncü kişinin tanığı aynı zamanda borçlu şirket ortağı ifadesinde “kendisinin ve kardeşinin borçlu şirket ortağı oldukları, üçüncü kişinin öz yeğenleri olduğunu, dava konusu kağıt fabrikası binasını sattıklarını ve başka bir yere taşındıklarını, ancak satılan yerin daha sonra kıymetlendiğini, davacıya bildiği kadarı ile borcu olmadığı” yönündeki beyanı karşısında davanın reddine ilişkin mahkeme kararının yerinde olduğunu”⁸³

√ “Tasarrufun iptaline ilişkin davasında tacir olan davalı alacaklı ve borçlunun ticari defterleri üzerinde konuşan uzman bilirkişi aracılığı ile inceleme yapılarak takip konusu bonoya dayalı bir alacağın gerçekte var olup olmadığının tespiti gerektiğini”⁸⁴

√ “Tasarrufta bulunanın, alacaklıya gerçek bir borcu olmadığı iddia ediliyorsa, bu durumda tasarruf sahibinin öncelikle borçlu sıfatı çözümlenmesi gerektiğini, bu nedenle, üçüncü kişi-davalının, borcun gerçek olmadığı iddiası ve muvazaanın varlığı yönündeki savunmasının araştırılmasında zorunluluk bulunduğunu”⁸⁵

√ “Tasarrufun iptali davasında, üçüncü kişinin dayandığı ancak irdelenmeyen alacaklı ...'ın borçlunun iş yerinde çalışıp çalışmadığının sosyal güvenlik kayıtları da getirtilerek, dava dayanağı takip konusu alacağın gerçek olup olmadığı bir başka ifadeyle muvazaalı olarak yapıldığı iddiasının yeniden ayrıntılı olarak taraf delilleri toplandıktan sonra, değerlendirilerek oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerektiğini”⁸⁶

√ “Davalı üçüncü kişiler, asli müdahilin takip konusu alacağının gerçek olmadığını ileri sürdüklerinden bu iddianın ön sorun olarak incelenip

⁸² Bknz: 17. HD. 23.10.2019 T. 4452/9821 (www.e-uyar.com)

⁸³ Bknz: 17. HD. 07.05.2019 T. 13103/5606 (www.e-uyar.com)

⁸⁴ Bknz: 17. HD. 07.05.2019 T. 7423/5597 (www.e-uyar.com)

⁸⁵ Bknz: 17. HD. 19.02.2019 T. 1554/1781 (www.e-uyar.com)

⁸⁶ Bknz: 17. HD. 05.06.2018 T. 4533/5858 (www.e-uyar.com)

*değerlendirilmesi gerektiği; takibin kambyo hukukuna ilişkin olmasına ve kesinleşmesinin alacağın gerçek olmadığı iddiasının incelenmesine engel olmadığını*⁸⁷

√ “3. kişi vekilleri, “takip konusu alacağın gerçek bir alacak olmadığı”ni ileri sürdüğünden, mahkemece bu savunma üzerinde durularak davacı vekilinden bu yöndeki açıklamaları ve delillerinin sorulması, özellikle takip konusu senedin vade tarihi, davacı ile borçlu davalının akraba-arkadaş, kapı komşusu olup olmadığı da göz önünde bulundurularak davacı vekilinin bildireceği deliller ile davalılar 3. kişi vekilleri tarafından bildirilen delillerin tamamının toplanması, gerektiğinde davacı ve davalı borçlunun takip konusu senedin tanzim tarihindeki ekonomik ve sosyal durumları hakkında zabıta araştırması yaptırılması, banka kayıtları, vergi ve ticaret sicil kayıtları istenerek tarafların ticari defterleri üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılması toplanacak tüm delillerin birlikte değerlendirilmesi ve ön koşulların bulunması halinde ise davanın esası yönünden İİK'nın 278, 279 ve 280. maddelerinde yazılı iptal şartlarının bulunup bulunmadığının araştırılması gerektiğini”⁸⁸ vb. (TALİH UYAR/UYAR,A./ UYAR,C. age. s: 771 vd.) (www.e-uyar.com)

belirtmiştir.

VIII- Her davada olduğu gibi, “tasarrufun iptali” davalarında da “ispat yükünün hangi tarafa ait olduğu” konusu önem taşır. Hukukumuzda, bu konuya ışık tutan hüküm “Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, taraflardan her biri, hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür” şeklindeki MK. mad. 6’dır.⁸⁹ Bu davalarda *ispat yükü* -kural olarak- davacı alacaklıdır.⁹⁰

- **Doktrinde**⁹¹ -oybirliği ile- “ispat yükünün, hayatın olağan akı-

⁸⁷ Bknz: 17. HD. 15.05.2018 T. 3037/5045 (www.e-uyar.com)

⁸⁸ SAMSUN BAM 2. HD. 12.01.2018 T. 1073/55 (www.e-uyar.com)

⁸⁹ Bu hükmeye ait “1998/1999 Tasarısı” ile “1984 Tasarısı” ve “1971 Tasarısı”ndaki gerekçeler için bknz: Talih Uyar, “Gerekçeli-İçtihatlı Türk Medeni Kanunu”, 2002, C: 2, s: 1507

⁹⁰ İdil Tuncer Kazancı, age. s: 147; 163; 185

⁹¹ Sema Taşpınar, “Fiili Karinelerin İspat Yükünün Dağılımında Rolü” (AÜHFĐ. 1996/1-4, s: 551) - Yavuz Alangoya, “Hayatın Olağan Akışı” s: 523 - Baki Kuru, “Hukuk Muhakemeleri Usulü”, C: 2, s: 1989 - İlhan Postacıoğlu, “Medeni Usul Hukuku”, s: 537 - Bilge Umar /Ejder Yılmaz “İspat Yükü”, 2. Baskı, 1980, s: 60 - Necmettin Berkin, “Medeni Usul Hukuku Rehberi”, 1980, s : 172 - Sabri Şakir Ansay age. s: 248 - Saim Üstündağ, “Medeni Yargılama Hukuku”, 7. Bası, 2000, s: 616 vd. - A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, age. s: 352

şına aykırı iddia ve savunmada bulunana düştüğü” kabul edilmekte olduğu gibi, **Yargıtay** da bu konuya ilişkin içtihatlarında öteden beri ‘doktrindeki görüş doğrultusunda’ içtihatla bulunmuştur.

Davalı-borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişilerin iddia ve savunmalarında “*hayatın olağan akışına aykırılık*” bulunması halinde, bu tutarsız iddia ve savunmalar, taraflar arasında yapılmış olan tasarrufların iptaline neden olur.

“Hayatın olağan akışına *aykırılık*”^(*) ne demektir? “Hayatın olağan akışı” kriteri, hukukçuların olaylara yorum getirmede kullandıkları ölçülerden ve prensiplerden birisidir. Buna göre insanların genelinin, sosyal yapı içerisinde yapageldikleri davranışlar “hayatın olağan akışı” kriterini oluşturmakta ve bu kriter de hukuki problemlerin yorumlanmasında kullanılmaktadır.⁹²

(*) Yavuz Alangoya, ““Senete Karşı Senetle İspat” Kuralı ve “Hayatın Olağan Akışı” Kavramı” (Prof. N. Kocayusufpaşaoğlu Armağanı, 2004, s: 521-531) - Abdullah Demir, “Yargıtay İctihatlarındaki “Hayatın Olağan Akışı” Kriteri ve İslam Hukukundaki, “Zahiri Kal Delili”” (Terazi Huk. Der. Aralık/2008, s: 129-133) - Talih Uyar, “Hukuki Mütalâalar”, 3. Baskı, 2020, s: 87-124; s: 505-535; s: 747-759; s: 776-802; s: 877-919; s: 999-1024- Talih Uyar, “Hukuki Mütalâalar”, 2. Baskı, 2017, s: 11-13; s: 65-71; s: 134-139; s: 269-272; s: 381-382; s: 576-578; s: 1086-1089; s: 1097 vd. ; s: 1159 vd. - Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davasının Uygulamada Tartışılan Yönleri” (Legal Huk. Der. Haziran/2014, S. 169-176) - Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davalarında “Alacağın Gerçek Olması” ve “Hayatın Olağan Akışına Uygunluk” Koşullarının Uygulamada Yarattığı Sorunlar” (Legal Huk. Dr. Ocak/2020, s: 267-302) - Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davalarında “Ticari İşletmenin Devri” (İİK. 280/III), “İptal Tabi Tasarrufların Kapsamı” (İİK. 278, 279, 280) ve “Mahkemeye Aciz Vesikası Sunulması” (İİK. 277) Konularına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar” (Ceren Damar Şenel Armağanı, C:3, 2020, s: 3941-3978) - Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davasında Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar” (Legal Huk. Der. 2017, S: 177, s: 4449-4513) - Talih Uyar, “Borçlunun Tasarrufun İptali Davasında Konu Olabilen Tasarrufları” (Legal Huk. Der. Ekim/2018, S: 190, s: 4729-4801) - Talih Uyar, “Uygulamada Tasarrufun İptali Davasının Tartışılan Yönleri” (Legal Huk. Der. Temmuz 2017, s: 497-543) - Talih Uyar, “Muvazaa Nedenine Dayalı Tasarrufun İptal Davalarının (İİK. m. 280/I) Açılma Koşulları ve Sonuçları” (Legal Huk. Der. S: 139, Temmuz/2014, s: 175-187) - Talih Uyar, “Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve İcra Takibinin) “Muvazaa Olduğu” İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından “Senedin (ve İcra Takibinin) Kendileri Bakımından Geçersiz Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası” Açılabilir Mi.?” (ABD. S: 2015/1, s: 369-397) - Talih Uyar, “Birden Fazla Kredi Sözleşmesinden Kaynaklanan Borç İçin Açılan Tasarrufun İptali Davalarında Borcun Doğum Tarihi Nasıl Belirlenir Tasarrufun İptali Davasının “Bedele Dönüşmesi” (İİK. m. 283/II) Halinde Tazminata Esas “Gerçek Değer”in Hesaplanma Yöntemi” (Legal Huk. Der. Nisan/2018, S: 184, s: 1739-1758)

⁹² Abdullah Demir, agm. s: 129

Başka bir deyişle; tecrübe (hayatın olağan akışı) kuralları “hayatta sık tekrar eden, tekrarlanması ihtimal dahilinde olan olayların veya bilimsel ve teknik bilgilerin oluşturduğu ve kendilerini oluşturan somut olaylardan bağımsız hale gelmiş kurallar”dır; vak’ a tesbitinde, hukukun olaya uygulanmasında, hakimin bir değer hükmü vermesinde, delillerin değerlendirilmesi ve bir delilin ispat değerinin saptanmasında, muhtevası belli olmayan kuralların (kötüniyet gibi) uygulanmasında önemli rol oynar.⁹³

“Hayatın olağan akışı” kriteri, Yargıtay ve diğer üst derece mahkemelerinde, pek çok alandaki hukuki problemlerin çözülmesinde bir yorum kuralı olarak kullanılmaktadır. Yargıtay “hayatın olağan akışı” kriterini, “olayların sebep-sonuç ilişkisine uygun olarak gerçekleşip gerçekleşmediğinin irdelenmesi, sosyal yapı içerisinde olağan karşılanacak türden olup olmadığının belirlenmesi” şeklinde anlamaktadır. Söz gelimi “bir ikrarının delil değerinin ortaya konulması için diğer şartların yanında hayatın olağan akışına uygun düşüp düşmediğinin de araştırılması gerektiği” ifade edilmektedir.⁹⁴

“Hayatın olağan akışı” kriterinin uygulama alanı oldukça geniştir. Aynı zamanda, “aksi ispatlanana kadar doğru kabul edilen bir karine” olduğundan, hukukçular için adaletli karar vermede kullanılan, oldukça pratik bir kriter niteliğini taşımaktadır.

Sonuç olarak “hayatın olağan akışı” kriteri, mevcut hukukumuzda hukukçuların hemen her alanda uygulayabildikleri, onların işlerini kolaylaştıran önemli bir prensiptir.⁹⁵ Hangi olayların ‘*hayatın olağan akışına aykırı olduğu*’ tasarrufun iptali davasına bakan mahkeme tarafından takdir edilecektir.⁹⁶

• Uygulamada;

- Borçlunun, taşınmazı satın aldıktan çok kısa bir süre sonra elinden çıkarmış olması,
- Dava konusu taşınır/taşınmaz rayiç değerinin çok üstünde bir bedelle satılmış olması (yukarı doğru aşırı oransızlık),

⁹³ Yavuz Alangoya, agm. s: 528; dipn. 32

⁹⁴ Abdullah Demir, agm. s:130

⁹⁵ Abdullah Demir, agm. s:133

⁹⁶ Güray Erdönmez, age. s: 197

- Borçlunun taşınırını/taşınmazını satın alan 3. kişinin, borçlunun yakını (hışımı) olması,
- Borçlunun taşınmazını elinden çıkardığı halde, taşınmazda uzun süredir oturuyor olması,
- Taşınmazın halen borçlunun (boşandığı eşi, annesi, kızı vb.) tarafından kullanılıyor olması,
- Borçlunun sattıktan sonra, aracını kullanmaya devam etmesi,
- Üçüncü kişi tarafından taşınmazının/araçlarının, rayiç bedelinin iki katı bir bedelle satın alınması,
- Üçüncü kişinin, borçlunun komşusu, vekili, avukatı, mali müşaviri olması,
- Takip konusu borcun, borçlu tarafından -ödeme emri, icra daire-sinde teslim alınarak kabul edilip, takibin kesinleştirilmesi,
- Borçluya ait taşınırları/taşınmazları satın alan üçüncü kişilerin alım (mali) gücünün bulunmaması,
- Borçlunun aynı gün birden fazla taşınmazını satması,

‘hayatın olağan akışına uygun düşmeyen’ işlemler olarak kabul edilmektedir.⁹⁷

• **Yüksek mahkeme** “tasarrufun iptali davaları”nda ‘hayatın olağan akışı’ kriteri ile ilgili olarak;

√ “*Dava konusu taşınmaz üzerindeki ipotekler dikkate alındığında taşınmazın tapudaki satış bedeli ile gerçek değeri arasında bedel farkı bulunmuyorsa da, taşınmazın 15.11.2013 tarihinde satılmasına rağmen 15.03.2014 tarihinde borçluya ödeme emrinin bu adrese tebliğ edildiği ve 24.03.2014 tarihinde aynı adreste haciz yapıldığı, buna göre, satışa rağmen borçlunun satış yapılan konutta oturmaya devam etmesinin, hayatın olağan akışına aykırı olduğu gibi, delil olarak sunulan istihkak davası ile ilgili olarak yapılan yargılama sırasında ibraz edilen kira sözleşmesinin, satıştan önceki 01.11.2013 tarihli olması olguları dikkate alındığında, satışın mal kaçırma amacı ile yapıldığının anlaşıldığını*”⁹⁸

⁹⁷ A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, age. s: 352

⁹⁸ Bknz: 17. HD. 03.03.2020 T. 5130/2451 (www.e-uyar.com)

√ “15.05.1994 tarihinde ölen murisin mirasının rızaen taksim edildiği iddiasının 14.04.2005- 30.04.2008, 11.06.2008, 15.02.2010 gibi tarihlerinde icra edilmiş olmasının, yaşam deneyimlerini uygun olmadığını”⁹⁹

√ “Taşınmazın çok kısa zaman aralığı ile ikinci kez devredilmiş olmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu ve alacaklıdan mal kaçırma saikini ortaya koyduğu, yapılan resmi satışta davalı üçüncü kişinin, diğer satıştaki üçüncü kişinin vekili sıfatı ile vekaleten işlemin tarafı olduğu, borçlular ile üçüncü kişi arasında yapılan protokolün de, ‘borçluların, alacaklısından mal kaçırma saikini’ ve ‘alıcının, borçluların aciz içinde olduğunu bilebilecek durumda olduğunu’ gösterdiğinden, söz konusu tasarrufların İİK mad. 278/2- 3. ile 280 gereğince iptali gerektiğini”¹⁰⁰

√ “Davalı borçlu davalı-üçüncü kişi arasında imzalanan adi nitelikteki protokolde ödemelerin çek ile ödeneceği düzenlenmiş olup, ticari hayatta vadedeli ödeme aracı olarak kullanılan çeklerin ileri tarihli düzenlenmesinin hayatın olağan akışına uygun olduğu gözetildiğinde ve davalılar arasında dava konusu gayrimenkul satımı haricinde bir ticari ilişki olduğu da iddia edilmediğinden, taraflar arasındaki protokolün imzalandığı gün olan borçlunun firmasına eft ile para gönderilmesi ve protokole konu çeklerin de tahsil edilmesi karşısında, tasarrufun iptali davasının reddine karar verilmesi gerektiğini”¹⁰¹

√ “Anne-oğul davalılar arasındaki tasarrufun İİK mad. 278/3-1 maddesi gereğince başış niteliğinde olup iptali gerektiğini- Borçlu ile akraba olan davalının İİK. mad. 280 uyarınca, borçlunun mali durumunu ve alacaklıların ızzar kastını bilebilecek kişilerden olduğunu- Dayanak alınan zabita araştırmasında borçlunun dava konusu adreste 2010 yılında oturduğu, şu anda bir başka şahsın oturduğunun tespit edildiği görüldüğünden, borçlunun halen haciz adresinde oturduğu gibi bir sonuç çıkarmak mümkün olmadığı gibi yargılamanın başından beri borçlunun ikamet adresinin bir başka adres olduğuna dair kayıtlar da bulunduğundan, mahkemenin, ‘borçlunun halen haciz adresinde oturduğuna’ ilişkin zabita araştırması olduğuna ilişkin tespitinin yerinde olmadığını”¹⁰²

⁹⁹ Bknz: 17. HD. 2019 T. 4617/12059 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁰ Bknz: 17. HD. 03.12.2019 T. 2138/11411 (www.e-uyar.com)

¹⁰¹ Bknz: 17. HD. 27.11.2019 T. 3788/11149 (www.e-uyar.com)

¹⁰² Bknz: 17. HD. 25.12.2018 T. 5178/12710 (www.e-uyar.com)

√ “Dava konusu paranın davalı üçüncü kişi tarafından borçluya ödendiğine ilişkin yazılı bir belge (banka havalesi, banka hesap hareketleri gibi) sunulmadığı gibi serbest avukatlık yapan davalı üçüncü kişinin öğretmenlik yapan ve başka bir geliri bulunmayan borçluya üç buçuk yıl boyunca, aldığı borcu ödemediği altı kez toplamda 120.500,00 TL’lik borç vermesi, senetlerin vade tarihlerinin altı ay, iki yıl yedi ay gibi uzun sayılabilecek bir süreyle verilmesi, senetlerden biri için iki buçuk yıl sonra (takip zamanaşımı dolmasa da, avukatlık yapan birisinin kendi alacağı için iki buçuk yıl beklemesinin doğal olmadığı) icra takibine geçilmesinin hayatın olağan akışına uygun olmadığını”¹⁰³

√ “Borçluya ait farklı vasıflardaki 7 adet taşınmazın aynı gün aynı kişiye satışı hayatın olağan akışına aykırı olduğundan, üçüncü kişinin borçlunun mal kaçırma kastını bildiğinin varsayılacağını”¹⁰⁴

√ “Davacının borçlunun 12 günlük oğlunun böyle bir taşınmazı alım gücünün olmayacağından. bedelinin borçlu tarafından ödendiğini iddia ettiği, davalıların ise ‘taşınmazın babaanesi tarafından bedelinin ödendiğini ve torununa bağış yaptığını’ ileri sürdüğü, borçlunun oğlu adına olan taşınmazın borçlu tarafından alındığı davacı tarafından kesin ve güçlü delillerle ispat edilemediğinden, tasarrufun iptali davasının reddi gerektiğini”¹⁰⁵

√ “Dava konusu taşınmazın, 27.04.2010 tarihinde borçlu tarafından davalı M.’e ,onun tarafından da bir hafta sonra 04.05.2010 tarihinde davalı D.’e, onun tarafından da yaklaşık iki yıl sonra 20.04.2012 tarihinde davalı H.’ya satılmış olmasına rağmen anılan taşınmazın 2007 yılından 30.05.2012 tarihine kadar yani davalı H.’ya satılincaya kadar borçlu tarafından kullanıldığını, davalı D. veya borçlu tarafından davalı borçlunun anılan taşınmazın satıştan sonraki iki yıllık kullanımıyla ilgili kullanımı haklı gösterecek (kira veya başka haklı bir neden) bir neden ileri sürülmediği, bu durumun hayatın olağan akışına uygun olmadığını”¹⁰⁶

√ “Aynı taşınmaz ile ilgili iki farklı kıymet takdir raporları bulunması halinde, çelişkinin giderilerek, bulunan değer ile borçluya ait diğer taşınmaz değerleri birlikte toplam miktarın, davacı alacaklının borcunu karşılamaya yetmesi halinde tasarrufun iptali davasının, borçlunun aciz halinin bulun-

¹⁰³ Bknz: Ankara BAM. 26. HD. 09.02.2018 T. 532/190 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁴ Bknz: İzmir BAM. 5. HD. 01.02.2018 T. 1183/58 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁵ Bknz: 17. HD. 30.01.2018 T. 17118/401 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁶ Bknz: Ankara 26. BAM. HD. 19.01.2018 T. 2536/75 (www.e-uyar.com)

*maması nedeni ile 'ön koşul yokluğundan' reddine, aksi durumda ise, borçlunun borcuna karşılık borcunun 3 katı değerinde hissesini kardeşine devretmesine yönelik tasarrufun iptali için açılan davanın kabulüne karar verilmesi gerektiğini"*¹⁰⁷

√ *"Davalı ile tanık beyanı arasındaki çelişkili yönler, taşınmazda halen davalı üçüncü kişinin oturmasına rağmen bu konuda davalı dördüncü kişi tarafından yapılmış bir açıklamanın olmaması dikkate alınarak, ifadelerdeki çelişkilerin giderildikten sonra ve davalı üçüncü kişi ile dördüncü kişi arasında 'gerçek' bir satışın olup olmadığı göz önünde bulundurularak, davalı dördüncü kişinin kötü niyetinin yeniden değerlendirilmesi gerekirken, dördüncü kişi hakkındaki davanın reddine karar verilmesinin hatalı olduğunu"*¹⁰⁸

√ *"1941 doğumlu ticaretle uğraşmayan ev hanımı borçlunun kiracısından 20.000,00 TL borç alıp senet vermesini gerektirecek hukuki ilişki net olarak ortaya konulmadığı gibi, hasta olduğu için ihtiyaç duyduğu ve bu nedenle borç aldığı iddiası inandırıcılıktan uzak olup, yargılama sırasında alacağın bu kez borçlunun damadına tahsil edilmemesi halinde rücu edilmeme koşulu ile temlik edilmesi de yaşam deneyimlerine aykırı olduğundan, alacağın gerçek olduğundan söz edilemeyeceği ve bu durumda 'davalıların anne-kız olmaları nedeni ile aralarındaki tasarrufun bağış niteliğinde olduğu ve ivazlar arasında oransızlık olduğundan' bahisle davanın kabulüne karar verilmesinin isabetsiz olduğunu"*¹⁰⁹

√ *"Dava konusu taşınmazın davalı şirketin işyeri olduğu, bu hali ile yapılan işlemin işyeri devri niteliğinde olup İİK'nın 280.maddesindeki gerekli ilan ve bildirimlerin yapıldığı iddia ve ispat edilmediği gibi satışın ertesi günü borçluya kiraya verilmesi dairemiz ve giderek Yargıtay kararlarıyla süreklilik kazanmış görüşüne göre, yaşam deneyimlerine uygun olmadığını, böyle bir işlem içerisinde olan davalı üçüncü kişinin diğer iki taşınmaz ile ilgili olarak da borçlunun mali durumu ve alacaklılarını ızrar kastını bildiği ve bilmesi gereken şahıslardan olduğunun anlaşılması bulunmasına göre, davanın kabulüne karar verilmesi gerekeceğini"*¹¹⁰

√ *"Taşınmazı devralan davalının, davalı borçlunun oğlundan alacaklı olan dava dışı bir kişinin yakın arkadaşı olduğu, bu hususun cevap dilekçesin-*

¹⁰⁷ Bknz: 17. HD. 11.04.2017 T. 7850/3962 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁸ Bknz: 17. HD. 28.03.2017 T. 2314/3316 (www.e-uyar.com)

¹⁰⁹ Bknz: 17. HD. 14.03.2017 T. 2363/2732 (www.e-uyar.com)

¹¹⁰ Bknz: 17. HD. 07.03.2017 T. 25105/2427 (www.e-uyar.com)

de açık ve ayrıntılı olarak açıklandığı, ipotek taksitlerinin borçlu tarafından, bir kısmının ise dava dışı bu kişi tarafından bankaya ödendiği, davalı borçlunun, oğlundan alacaklı olan dava dışı bu kişinin ipotek taksitlerini ödemesinin hayatın olağan akışına uygun olmadığını”¹¹¹

√ “Davalı borçlunun aynı günde on dokuz adet taşınmaz sattığı bu taşınmazlardan üçünü davalıya, beşini davalı ile aynı soyadını taşıyan kişilere satıldığı, yine takip dosyasındaki ihalede dava konusu takip borçlularına ait iki taşınmazın icra ihalesi sonucu davalı tarafından alındığı, borçlu ile davalının aynı ilçe, köy ve ciltte nüfusa kayıtlı olduğu, faaliyet yerleri farklı olsa da faaliyet alanlarının aynı olması gibi maddi ve hukuki olgular gözönüne alındığında davalının İİK’nın 280/1 maddesi kapsamında borçlunun durumunu ve amacının bilebilecek kişilerden olduğunun kabulü gerektiği; yine borçlu vekilinin savunmasında diğer davalının satış bedelinin 25.000 TL’sini banka aracılığıyla ödediğini, kalan 12.715,30 TL’nin de takip borçlusu şirketin borcuna mahsup edildiğini belirttiğinden diğer davalının da borçlunun durumunu ve amacını bilebilecek durumda olduğunun kabulü gerektiğinden dava konusu tasarrufların İİK’nın 280/1 maddesi gereğince davacının alacak ve fer’ileriyle sınırlı olarak iptaline karar verilmesi gerekeceğini”¹¹² vb. (Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar

age. s:495 vd.) (www.e-uyar.com)

belirtmiştir.

IX- Tasarrufun iptali davalarında, borçlu ile işlemde bulunmuş olan davalı-üçüncü kişinin “dava konusu taşınmazları/taşınırları satın alabilecek parasal (mâli) güce sahip olup olmadığı” ya da “borçluya ‘borç/satın alma bedeli’ olarak para verdiğini iddia ederek icra takibinde bulunmuş olan davacı-alacaklının, borçluya gerçekten bu miktardaki parayı verebilecek (ödeyebilecek) parasal (mâli) gücünün bulunup bulunmadığı” mahkemece araştırılabilir mi?¹¹³

¹¹¹ Bknz: 17. HD. 27.02.2017 T. 23913/1993 (www.e-uyar.com)

¹¹² Bknz: 17. HD. 17.01.2017 T. 11030/166 (www.e-uyar.com)

¹¹³ Talih Uyar, “Tasarrufun İptali Davasının Uygulamada Tartışılan Yönleri” (Legal Huk. Der. Haziran/2014, s:169-176) - Talih Uyar, “Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları” (Legal Huk. Der. 2018, S:190, s:4729-2801) - Talih Uyar, “Uygulamada Tasarrufun İptali Davasının Tartışılan Yönleri” (Legal Huk. Der. Temmuz/2017, s:497-543) - Talih Uyar, “Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve icra Takibinin) “Muvazaalı Olduğu” İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından “Senedin (ve İcra Ta-

• **Yüksek mahkeme, -kanımızca** da isabetli olarak- bu soruya aşağıdaki şekilde “olumlu” cevap vermiştir. Gerçekten **yüksek mahkeme**, bu konuyla ilgili olarak;

√ “*Tasarrufun 1. derecede yakın akrabalar arasında yapılması ve en son maliki olan davalıların henüz 20-22 yaşlarında öğrenci olup taşınmazı almaya yetecek ekonomik güçlerinin bulunmaması, taşınmazın akit tarihindeki değeri ile keşfen belirlenen değeri arasında misli fark bulunması nedenleriyle tasarrufun iptale tabi olduğunu*”¹¹⁴

√ “*Dava konusu taşınmazın davalı-borçlu şirket malvarlığı ile bir ilgisi olmadığı kabul edilmişse de, taşınmazın borçlu şirket yetkilisinin eşi adına tescil ettirildiği ileri sürüldüğünden, asıl borçlu şirketin %95 hissedarının davalı üçüncü kişinin eşi, %5 hissedarının ise davacı üçüncü kişinin babası olduğu gözetilerek, üçüncü kişinin, dava konusu taşınmazları satın alabilecek ekonomik gücü olup olmadığı, taşınmazların aslında eşi veya babası tarafından, davalı üçüncü kişi adına alınıp alınmadığının araştırılarak, sonucuna göre davalı üçüncü kişi, elinden çıkarmış olduğundan, davacıdan İİK mad. 282 gereği satın alan şahsı davaya dahil edip etmeyeceği, yoksa davasını bedele dönüştürüp dönüştürmeyeceği sorularak oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerektiğini*”¹¹⁵

√ “*Dava konusu taşınmazın, davalı-borçlu şirket malvarlığı ile bir ilgisi olmadığı kabul edilmişse de, ‘taşınmazın, borçlu şirket yetkilisinin eşi adına tescil ettirildiği’ ileri sürüldüğünden, asıl borçlu şirketin %95 hissedarının davalı üçüncü kişinin eşi, %5 hissedarının ise davacı üçüncü kişinin babası olduğu gözetilerek, üçüncü kişinin, dava konusu taşınmazları satın alabilecek ekonomik gücü olup olmadığı, taşınmazların aslında eşi veya babası tarafından, davalı üçüncü kişi adına alınıp alınmadığının araştırılarak, sonucuna göre davalı üçüncü kişi, elinden çıkarmış olduğundan, davacıdan ‘İİK mad. 282 gereği satın alan şahsı davaya dahil edip etmeyeceği, yoksa davasını bedele dönüştürüp dönüştürmeyeceği’ sorularak oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerektiğini*”¹¹⁶

kibinin) Kendileri Bakımdan Geçersiz Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası Açılabilir mi?” (ABD. 2015/1, s:369-397) – Talih Uyar, “İİK’nun 280. Maddesi Uyarınca İptale Tâbi Kimi Tasarruflar” (ABD. 2014/3, s:415-448) – Talih Uyar, “Hukuki Mütalâalar”, 2. Baskı, 2017, s:272 vd.; 391 vd.; 1098 vd.; 1158 vd.

¹¹⁴ Bknz: 17. HD. 25.12.2019 T. 671/12476 (www.e-uyar.com)

¹¹⁵ Bknz: 17. HD. 25.11.2019 T. 3551/11086 (www.e-uyar.com)

¹¹⁶ Bknz: 17. HD. 25.11.2019 T. 3551/11086 (www.e-uyar.com)

√ “Davacının “borçlunun 12 günlük oğlunun böyle bir taşınmazı alım gücünün olmayacağından bedelinin borçlu tarafından ödendiğini” iddia ettiği, davalıların ise “taşınmazın babaannesi tarafından bedeli ödendiği ve torununa bağış yaptığını” ileri sürdüğü, borçlunun oğlu adına olan taşınmazın borçlu tarafından alındığı, davacı tarafından kesin ve güçlü delillerle ispat edilemediğinden, tasarrufun iptali davasının reddi gerektiğini”¹¹⁷

√ “Takibin gerçek bir alacağa ilişkin olmasının da tasarrufun iptali davasının koşullarından biri olduğunu- Davalı üçüncü kişi, “alacaklının alacağının muvazaalı olduğunu” iddia ettiğinden, mahkemece ticari defterler üzerinde inceleme yapılarak takip konusu senet borcunun var olup olmadığı ve neye ilişkin olduğu tespit edilerek, davacının böyle bir borcu verebilecek ekonomik durumu olup olmadığı da araştırılarak ve diğer delillerle birlikte değerlendirilerek alacağın gerçekliği araştırılarak oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerektiğini”¹¹⁸

√ “Davacı, ‘borçlunun mal kaçırmak için bedelini ödeyerek satın aldığı taşınmazı ekonomik gücü olmayan kardeşi adına tapuda tescil ettirdiğini’ ileri sürerek ‘tasarrufun iptali’ni talep etmiş olduğundan, mahkemece ‘dava konusu alacağın dayanağı olan ilamın kesinleşme tarihinin, tapudaki tasarruf işlemlerinden sonra olduğu’ gerekçesiyle davanın reddinin hatalı olduğu; ilamın dayanağı olan sözleşme, tasarruftan önce olduğundan ve bu taşınmazların satın alım tarihlerine göre takibin süresinde yapıldığı, haciz tutanağı düzenlendiği ve İİK. mad. 105 uyarınca, borçlunun aciz halinin oluştuğu görüldüğünden, gayrimenkullerin adına tescili tarihinde davalı üçüncü kişinin bu taşınmazları gerçek değerlerine göre satın almaya ekonomik gücünün yeterli olup olmadığı ve nam-ı müstear hususunun mahkemece değerlendirilmesi gerektiğini”¹¹⁹

√ “Davalı borçlu ile üçüncü kişi şirket arasında organik bağ olduğu, dava konusu taşınmazın satışından sonra borçlunun organik bağ içinde olunan diğer şirket ortaklığından ayrıldığı satıştan sonra ancak dava dayanağı takipten önce aralarında uyumsuzluk çıktığı ve davalının bulunduğu, takip dayanağı 900.000 USD olarak büyük miktardaki borcun 30.05.2008 tarihinde verilmiş olmasına rağmen senedin vadesinin 30.12.2011 tarihine verildiği, alacaklı tarafından dava konusu taşınmazın tapu kayıtlarının istendiği anla-

¹¹⁷ Bknz: 17. HD. 30.01.2018 T. 17118/401 (www.e-uyar.com)

¹¹⁸ Bknz: 17. HD. 26.12.2017 T. 3993/12139 (www.e-uyar.com)

¹¹⁹ Bknz: 17. HD. 15.03.2017 T. 22269/2789 (www.e-uyar.com)

şıldığından, mahkemece, davacı alacaklının takip konusu bononun düzenlendiği 30.05.2008 tarihinde 900.000 USD elden borç verebilecek mali duruma sahip olup olmadığı kolluk aracılığı ile araştırılması, davacının şirketi var ise bu şirket kayıtlarında böyle bir alacak borç ilişkisinin varlığı ticari defterleri üzerinde bilirkişi incelemesi yapılarak, alacağın gerçek olup olmadığının tespiti gerektiğini¹²⁰

√ “Mahkemece alınan bilirkişi raporunda taşınmazı satan şahısların mameleklerinde bir artış olmadığı gibi satın alan şahısların da alım gücünün olmadığı belirtildiğinden, zaten müteahhit olan borçlunun tüm taşınmazları kızı, eşi ve yakın akrabaları adına tescilinin de yaşam deneyimlerine uygun olmadığı anlaşıldığından bu taşınmazlar yönünden davanın kabulüne karar verilmesi gerekeceğini”¹²¹

√ “Mahkemece alınan bilirkişi raporunda taşınmazı satan şahısların mameleklerinde bir artış olmadığı gibi satın alan şahısların da alım gücünün olmadığı belirtildiğinden, zaten müteahhit olan borçlunun tüm taşınmazları kızı, eşi ve yakın akrabaları adına tescilinin de yaşam deneyimlerine uygun olmadığı anlaşıldığından bu taşınmaz yönünden davanın kabulüne karar verilmesi gerekeceğini”¹²²

√ “Tasarrufun iptali davalarında alacaklıya alacağını tahsil imkanı sağlanırken, alacaklının alacağının şeklen varlığı değil, gerçekliğinin de amaçlandığının gözardı edilmemesi gerektiğini- Somut olayda davalı üçüncü kişinin, davacı alacaklının borçluya, 400.000 TL ödünç ekonomik gücü olmadığını, borçlu ile aralarında husumet olması nedeniyle icra takibinin başlatıldığını belirterek alacağın muvazaalı olduğunu iddia ettiği, ancak mahkemece bu hususta her hangi bir araştırma yapılmadığını- Bu nedenlerle, mahkemece dosya içerisindeki bilgi ve belgeler dikkate alınarak, gerekirse davacının alacağının da açıklattırılarak takip konusu alacağın gerçek bir alacak olup olmadığı tartışılarak oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerektiğini”¹²³

√ “Davalının kardeşine yapılan tasarrufun bağışlama hükmünde olduğu ve alacaklılardan mal kaçırma nedeniyle yapıldığından iptale tabi olduğu yönündeki karar isabetli ise de, diğer davalılarla ilgili taşınmazı üçüncü kişiden satın alan kişinin borçlu ya da kardeşi ile arasında kirvelikten dolayı tanındık-

¹²⁰ Bknz: 17. HD. 07.06.2016 T. 20994/6940 (www.e-uyar.com)

¹²¹ Bknz: 17. HD. 05.04.2016 T. 12040/4257 (www.e-uyar.com)

¹²² Bknz: 17. HD. 05.04.2016 T. 11974/4256 (www.e-uyar.com)

¹²³ Bknz: 17. HD. 13.10.2015 T. 2595/10520 (www.e-uyar.com)

lık olup olmadığı üzerinde durulmaması, son malike satış yapıldıktan sonra dahi taşınmazda uzun süredir borçlunun oturmaya devam ettiği hususunun gözetilmemesi ve son malikin taşınmazı alabilecek ekonomik güce sahip olmadığı yönündeki tanık beyanları ile birlikte değerlendirme yapılarak tasarrufların iptale tabi olup olmadıkları üzerinde durulmadan eksik inceleme ile karar verilemeyeceğini¹²⁴

√ “Davaya konu aracın satış bedelinin 3. kişi durumundaki davalı tarafından ödendiğinin ispat edilemediği’ gerekçesi ile davanın kabulüne karar verilmiş ise de tasarrufun iptali davasında, davalının uzun yıllar çalışmış olduğu ve dava konusu aracı kendi geliriyle satın almış olabileceği açıksa, bu durumun aksinin davacı tarafından ispatlanması gerekeceğini”¹²⁵

√ “Davalı borçlunun, dava konusu araçları parasını kendi vererek diğer oğlu adına satın almasına ilişkin tasarrufların, namı müstear şeklinde muvazaalı yapıldığı gerekçesi ile iptal edilebileceğini, borçlunun oğlunun, tasarrufların yapıldığı sırada gerek sigortalılık başlangıcı gerekse işe başlama tarihi nazara alındığında, iptale tabi tasarrufların bedelini ödeyebilecek ekonomik güce sahip olduğunun hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, borçlunun mamelekenden çıkan para ile üçüncü kişinin malvarlığına giren artışların da tasarrufun iptaline konu olabileceğini, tanık beyanlarının tek başına iyiniyet ve ekonomik durumun ispatında yeterli olmadığını”¹²⁶

√ “Davalı borçlunun, diğer borçlu davalının yanında ücretli olarak çalışan bir kişi olduğu, dava konusu taşınmazı satın alabilecek maddi durumunun bulunmadığı, taşınmazın davalı borçlunun talimatı doğrultusunda davalı üçüncü kişiye sattığı, üçüncü kişi olan davalının borçlu davalılar aleyhine icra takibi yaptığı, dolayısıyla tasarruf tarihinden öncesine ait ticari ilişkilerinin olduğu, taşınmaz üzerinde bulunan ipotek bedelinin de tamamen ödenip ödenmediği yeterince araştırılmadığı anlaşıldığında, mahkemece borçlu davalılar arasındaki ilişkinin araştırılması, üçüncü kişi davalının borçlu davalılar aleyhine yaptığı icra takipleri gözönüne alınarak aralarında daha önce başlayan ticari ilişki olup olmadığı ve bu nedenle borçluların mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilen veya bilmesi gereken kişilerden olup olamayacağının karar yerinde tartışılması ve bu konuda İİK. mad. 280’in uy-

¹²⁴ Bknz: 17. HD. 09.06.2014 T. 4544/9210 (www.e-uyar.com)

¹²⁵ Bknz: 17. HD. 09.12.2013 T. 15485/17309 (www.e-uyar.com)

¹²⁶ Bknz: 17. HD. 09.09.2013 T. 7129/11624 (www.e-uyar.com)

gulama yeri olup olmadığının tartışılması gerekeceğini"¹²⁷

√ "Davalı üçüncü kişi, dava konusu taşınmazı babasından kalan mirastan elde ettiği para ile satın aldığını savunarak mirasçılar arasında yapılan miras devir senedi başlıklı bir belge ibraz etmişse de, mahkemece davalı tarafından sunulan miras devir senedinde yazılı taşınmazların tapu kayıtlarının getirtilerek taşınmazların kime ait oldukları, kimden kime kaldıkları, satılıp satılmadıkları, davalıya bu taşınmazlardan dolayı kalan para olup olmadığı, ayrıca miras kalmış ise hangi tarihte kaldığının saptanması, yine davalının tasarruf tarihindeki ekonomik durumunun ayrıntılı olarak araştırılması ondan sonra toplanan ve toplanacak tüm delillerin birlikte değerlendirilerek nasıl olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekeceğini, bu araştırmalar yapılmadan 'muvazaanın kanıtlanamaması' nedeniyle davanın reddine karar verilmesinin hatalı olacağını"¹²⁸

√ "İptal davalarında, borçlu ile işlemde bulunan davalı-üçüncü kişilerin, 'dava konusu taşınurları/taşınmazları satın alabilecek mali güce sahip olup olmadıkları'nın mahkemece araştırılması gerekeceğini'"¹²⁹

belirtmiştir...

*

Bir olayda;

- Davacı (A) vekili 10.03.2019 tarihli "dava dilekçesi"nde özetle;

"-Davalı-borçlu (B)'nin; ... ili ... ilçesi ... mahallesi 64 pafta, 674 ada, 49 parsel, 1 ve 3 no'lu bağımsız bölümlerde adına kayıtlı ½ paylarının tamamını, diğer davalı kardeşi (C)'ye 13.03.2015 tarihinde devrettiğini, (C)'nin, adı geçen 1 no'lu taşınmazdaki payını 06.02.2019 tarihinde 235.000 TL. bedelle baldızı olan diğer davalı (D)'ye, aynı yerdeki 3 no'lu taşınmazdaki payını ise 19.02.2019 tarihinde 142.000 TL. bedelle eşi olan diğer davalı (E)'a devrettiğini, 'alacaklılardan mal kaçırmak kastı ve kötüniyet ile yapılmış olan bu devir tasarruflarının iptali ile

¹²⁷ Bknz: 17. HD. 23.05.2013 T. 5840/7545 (www.e-uyar.com)

¹²⁸ Bknz: 17. HD. 29.11.2012 T. 12777/13299 (www.e-uyar.com)

¹²⁹ Bknz: 15. HD. 07.04.2011 T. 9155/3212; 22.11.2010 T. 10925/9928; 26.10.2010 T. 5342/8805; 01.07.2010 T. 2225/6230; 04.11.2008 T. 2340/5093; 23.10.2008 T. 1876/4885; 17.04.2008 T. 362/2022; 14.04.2008 T. 1112/1914; 28.01.2008 T. 5538/339; 15. HD. 23.01.2007 T. 6400/235; 08.04.1993 T. 1572/1646 vb. (www.e-uyar.com)

müvekkilinin ... İcra Müdürlüğü'nün ... sayılı dosyadaki alacağının tahsilini sağlamak için taşınmazların kaydına teminatsız ihtiyati haciz konulmasına karar verilmesini',

-Müvekkili alacaklı-davacı ile borçlu-davalı (B)'nin adı geçen taşınmazların 4.700.000,00 USD bedelle satışı konusunda mutabakata vardıklarını, 09.11.2014 tarihinde HARİCİ TAŞINMAZ SATIM PROTOKOLÜ tanzim ettiklerini, bu kapsamda müvekkilinin davalı Yakup'a haricen 2.350.000 USD ödemede bulunduğunu, ancak davalı (B)'nin devir işlemini gerçekleştiremediğini ve borçlu-davalı ile müvekkilinin 10.01.2015 tarihli FESİH PROTOKOLÜ düzenlediklerini ve davalı-borçlunun ödenen tutar olan 2.350.000,00 USD'nin iadesi için müvekkili lehine 10.01.2015 tanzim ve 10.01.2020 vadeli 2.350.000,00 USD tutarlı bir bono keşide ettiğini,

-Davalı-borçlu (B'nin bu senet tutarını gününde ödemeyince müvekkilinin bu senedi ... İcra Müdürlüğü'nün ... sayılı dosyası ile takibe koyduğunu, borçlunun ikametgâhında 26.02.2020 tarihinde fiili haciz yapıldığını ve 'borçlunun haczi kabil malı bulunmadığı' hususunun haciz tutanağında belirtildiğini, bu haciz tutanağının 'geçici aciz vesikası' hükmünde olduğunu,

-Davalı-borçlu (B)'nin ... ili ... ilçesinde bulunan, yukarıda bahsettiği 1 ve 3 no'lu bağımsız bölümlerdeki ½ payını kardeşi diğer davalı (C)'ye 13.03.2015 tarihinde danışıklı olarak devrettiğini,

-Borçlu-davalı (B)'nin malvarlığının borçlarını ödemeye yetmediğini, davalı (C)'nin kardeşi olan borçlu (B)'nin içinde bulunduğu ekonomik durumu çok iyi bildiğini,

-Dava konusu taşınmazların borçlu tarafından, diğer davalı (3. kişi) (C)'e piyasa rayiçlerinin fevkalade altında bir bedelle devredildiğini,

-Davalılardan (E)'un, davalı İsrail'in eşi olduğunu, diğer davalı (D)'nin ise davalı (E)'un kız kardeşi olduğunu, tüm davalıların kötüniyetli olduğunu,

-Davalıların kötüniyetinin kanıtlanmaması halinde; davalı-borçlu (B) ile doğrudan tasarrufta bulunan üçüncü kişi (C) hakkındaki tasarrufun iptali davasının bedele dönüştüğünü,

-Yukarıda bahsedilen taşınmazlar hakkında yapılmış olan tasarrufların iptali ile dava konusu taşınmazların 'haciz ve satışını isteme yetkisi verilmesi'ni talep zorunluluğu doğduğunu"

b e l i r t e r e k, "teminatsız olarak -mahkemece aksi kanaate varılması halinde- teminat karşılığında yukarıda belirtilen taşınmazların kaydına ihtiyati haciz konulmasına karar verilmesini" talep etmiştir.

- Davalı (E) vekili "*cevap dilekçesi*"nde özetle;

"-Davacı tarafca dava değerinin noksan gösterilmek suretiyle ek-sik harç yatırıldığını, söz konusu harç eksikliği giderilmeden davaya devam edilmemesi gerektiğini,

-Açılmış olan tasarrufun iptali davasının İİK'da belirtilen hak düşürücü sürelerle tabi olduğunu, bu davada ise bu sürelerin geçirilmiş olduğunu, bu sebeple davanın esasına girilmeden, 'hak düşürücü sürenin geçmiş olması nedeniyle' davanın reddine karar verilmesi gerektiğini,

-Davanın görülebilmesi için, alacaklının alacağının gerçek olması gerektiğini, eğer gerçek bir borç ilişkisi yoksa, alacak da söz konusu olmayacağı için, iptal davasının dinlenmesinin hukuken mümkün olmadığını, davacı (A) ile davalı (B)'nin muvazaalı bir şekilde gerçek olmayan bir alacak yaratma gayreti içinde bulduklarını, bu nedenle davacı tarafından davalı (B)'ye yapıldığı iddia olunan 2.350.000,00 USD'lik ödemenin 'haricen yapıldığı'nın ifade edildiğini,

-Davacı tarafın ödeme yaptığını iddia ettiği dönemde yaşı itibariyle davacının ekonomik olarak ailesine bağlı olan ve hiçbir maddi geliri bulunmayan bir kişi olduğunu, bu nedenle davacının 4.700.000,00 USD bedelle bir taşınmaz satın almasının eşyanın tabiatına uygun düşmediğini, davacının o tarihte 'bu kadar parası olduğunu ve bunu davalı (B)'ye ödediğini' somut ispat vasıtası ile ispat etmesi gerektiğini,

-10.01.2015 tarihinde taraflarca düzenlendiği iddia olunan fesih protokolüne istinaden davacı tarafın 2.350.000,00 USD ödemenin iadesi için yıllarca davalı (B)'den hiçbir talepte bulunmamasının ve beş yıllık faiz talebinden de vazgeçerek ciddi miktardaki alacağının iadesi için 'beş yıl sonrasına 10.01.2020 vade tarihli 2.350.000,00 USD tutarlı bonoyu kabul ettiğini ve bonodan kaynaklanan alacağını icra takibi sonucunda tahsil edemediğini' öne sürmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğunu,

-Davacı ile davalı (B)'nin aralarında anlaşarak muvazaalı bir alacak yarattıklarını, sayın mahkeme tarafından öncelikle bu iddialarının incelenmesi gerektiğini, Yargıtay'ın içtihatlarının da bu doğrultuda olduğunu, ezcümle;

√ Yargıtay 17. HD. 07.06.2016 T. 20994/6940, (www.e-uyar.com)

√ Yargıtay 17. HD. 14.03.2016 T. 22872/3110, (www.e-uyar.com)

√ Yargıtay 17. HD. 26.12.2017 T. 3993/12139, (www.e-uyar.com)

√ Yargıtay 17. HD. 05.11.2013 T. 11822/15085, (www.e-uyar.com)

√ HGK. 19.06.2002 T. 15-495/528 (www.e-uyar.com)

sayılı kararlarında bu hususların açıkça belirtilmiş olduğunu,

-Davacı-alacaklının, davalı (B)'ye 09.11.2014 tarihinde haricen 2.350.000,00 USD verebilecek mali duruma (parasal güce) sahip olmadığını

belirterek, “haksız ve hukuki dayanaktan yoksun olan davanın reddine karar verilmesini” talep etmiştir.

• Davalı (D) vekili 26.06.2020 tarihli “cevap dilekçesi”nde özetle;

“-Dava değeri belirlenirken, davacının icra takibine konu alacağının miktarı ya da taşınmazın değerinin esas alınması ve bu değer üzerinden nisbi harç ödenmesi gerektiğini, davacı taraf dilekçesinde ‘dava konusu gayrimenkullerin değerini ve kendisi tarafından da kaç para üzerinden satın alınmak istediğini’ açıkça ifade etmişken, bu bedelin onda biri tutarında bir bedel üzerinden eksik harç ödeyerek davasını açtığını, bu nedenle davacıya eksik harcın tamamlattırılmasını, aksi taktirde ‘davanın açılmamış sayılmasına’ karar verilmesi gerektiğini,

-Huzurdaki davanın hak düşürücü süre geçtikten sonra açılmış olduğunu, bu sebeple esasa girilmeden ‘hak düşürücü sürenin geçmiş olması nedeniyle davanın reddine karar verilmesini’ talep ettiklerini,

-Davanın şartlarının oluşmadan davanın açıldığını, gerçekten huzurdaki davanın görülebilmesi için, davacının, davalı borçluda gerçek bir alacağının bulunması gerektiğini, halbuki davacının diğer davalı (B)'den olduğunu iddia ettiği alacağın gerçek olmayan bir alacak olduğunu, davacının ‘09.11.2014 tarihinde (B)'ye 2.350.000,00 USD haricen ödeme yaptığını bildirdiğini’ ve ‘diğer ortakların satışa rıza

göstermemeleri üzerine 10.01.2015 tarihinde fesih protokolü imza ederek ödenen tutarın iadesi için (B)'den 10.01.2015 düzenleme tarihli ve 10.01.2020 tarihli bir senet aldığını' öne sürmüştü ve bu alacağına istinaden de tasarrufun iptali talebinde bulunduğunu, davacının anlattığı bu durumun hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, davalı (B)'un, diğer davalı (C) ile anne ve babasından sürekli para istediğini ve bu talebinin (C) tarafından kabul edilmemesi üzerine sırf (C)'u zor durumda bırakmak için bu mizansenin kurgulayarak bu davayı açtığını,

- '4.700.000,00 USD bedelle gayrimenkulü aldığını' iddia eden davacının, gayrimenkulün diğer malikleri ile görüşmeden 2.350.000,00 USD gibi çok yüksek bedelli gayrimenkullerin tamamının sahibi olmayan kişiye ödeme yapmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğunu,

-Gayrimenkullerin tamamının sahibi olmayan kişiye '2.350.000,00 USD bedel ödediğini' iddia eden davacının bu kişiden ne gayrimenkullerin 'devrini garanti altına almak' için, ne de ödediği paranın 'teminatı olmak üzere' hiçbir şey almamasının hayatın olağan akışına aykırı olduğunu,

-Davacının, sözde ödemenin yapıldığı tarihte henüz yirmili yaşlarda olan, ekonomik olarak eve bağlı olan, geliri ve malvarlığı olmayan bir kişi olduğunu, ailesinin ekonomik bakımdan çok sıkıntılı olduğu bir dönemde, sırf yatırım olsun diye 4.700.000,00 USD'lik gayrimenkul almasının gerçekçi olmadığını,

-Davacının öncelikle bu paranın kaynağını ve bu miktarda bir parasının var olduğunu ispat etmesi gerektiğini,

-Davacı tarafından davalıya yapıldığı iddia edilen ödemenin belge ve dekontu bulunmadığını, davacı 'bu ödemenin haricen yapıldığını' söylemekte ise de 2.350.000,00 USD gibi yüksek miktarda paranın 'elden yapılacak bir ödeme' olmadığını,

-'Fesih sözleşmesi' ve 'beş yıl sonrasına alınan senedin' tam bir kurgunun sonucu olduğunu, 4.700.000,00 USD bedel ile iki gayrimenkul satın almak isteyen ve taşınmazın hissedarları ile hiç görüşmeyen, 'gayrimenkul devrini' ve verdiği parayı teminata bağlama gereği duymayan davacının, önce diğer davalıya 2.350.000 USD ödeme yapmış ve sonrasında gayrimenkulü alamayınca, 'faizsiz ve teminatsız olarak' ödediği parayı geri almak için davalı (B)'ye beş yıl vade verdiğini, bu durumun hayatın normal akışı içinde kabulünün mümkün olmadığını,

-Yargıtay içtihatlarının da bu doğrultuda olduğunu, nitekim;

√ HGK. 19.06.2002 T. 15-495/528, (www.e-uyar.com)

√ 17. HD. 05.11.2013 T. 11822/150858, (www.e-uyar.com)

√ 17. HD. 07.06.2016 T. 20994/6940, (www.e-uyar.com)

sayılı kararlarda bu hususun açıkça dile getirildiğini,

-İİK uyarınca tasarrufun iptali için gerekli diğer 'dava şartları'nın da olayda gerçekleşmediğini, borçlu davalı hakkında alınmış bir aciz vesikası bulunmadığını,

-Müvekkilinin alım-satım işleminin gerçek ve içinde hiçbir muvazaa barındırmayan, hukuken geçerli bir işlem olduğunu,

belirterek, "*haksız davanın reddine, masraf ve ücreti vekaletin karşı taraf üzerinde bırakılmasına karar verilmesini*" arz ve talep etmiştir.

• Davalı (C) vekili 29.06.2020 tarihli "*cevap dilekçesi*"nde özetle;

"-Mevcut dava değerinin gerçeği yansıtmamakta olup, tespit edilecek yeni dava değeri çerçevesinde eksik harcın davacı tarafça tamamlanması gerektiğini, davacı tarafın dava değerini 188.500,00 TL. olarak göstererek bu davayı açtığını, bu rakamın davanın harca esas gerçek değerini göstermediğini, bu nedenle dava konusu iki taşınmazların her birinin konusunda uzman bilirkişiler vasıtasıyla ayrı ayrı değer tespitlerinin yapılarak ya da sözde 2.350.000,00 USD olarak ifade edilen borç miktarı dikkate alınarak eksik harcın davalı tarafa tamamlattırılması gerektiğini,

-Davanın İİK m. 278'de düzenlenen -iki yıllık- hak düşürücü süre içerisinde açılmamış olduğunu, sırf bu nedenle davanın reddi gerektiğini, dava konusu olayda taşınmazların devir tarihinin 13.03.2015 olması, davacı tarafından geçici aciz vesikası niteliğinde olduğu iddia edilen haciz tutanağının ise 26.02.2020 tarihi olduğu dikkate alındığında, huzurdaki dava açısından hak düşürücü sürenin geçmiş olduğunu, yani kısaca 'son iki yıl içindeki ivazsız (karşılıksız) tasarrufların iptale tabi olduğunu', buna göre borçlunun son iki yıldan daha önce yapmış olduğu ivazsız (karşılıksız) tasarrufların iptale tabi olmadığını, bu nedenle 13.03.2015 tarihli tasarrufun, tarih itibariyle iptal sınırlarının dışında kaldığını,

-Aciz tutanağının 'kesin veya geçici aciz vesikası' hükmünü haiz olabilmesi için, gidilen adreste hiç veya yeteri kadar kabili haciz malın bulunmaması hususunun tek başına yeterli olmadığını, ayrıca 'borçlunun başkaca kabili haciz malının olmadığını' da haciz tutanağında açıkça belirtilmesi gerektiğini,

-Davalı-borçlu (B)'nin hali hazırda faal olan birçok şirketinin de bulunduğunu, bu nedenle borçlu (B)'nin bu şirketlerdeki hisseleri paraya çevrilmeden, borçlu hakkında aciz vesikasının düzenlenemeyeceğini,

-Huzurdaki davada, davacı (A) ile davalı-borçlu (B) tarafından organize edilmiş olan bir dava olup, 'gerçek bir alacağa' dayanmadığını,

-Davacı (A)'nın davalı-borçlu (B)'nin oğlu (F) ile olan yakın arkadaşlığı değerlendirildiğinde, huzurdaki davanın davacı (A) ile davalı-borçlu (B) ile birlikte müvekkiline karşı haksız, konusu Türk Ceza Kanunu anlamında suç da teşkil edecek şekilde organize edildiğini açıkça ispat ettiğini, müvekkili (C)'un (A)'nın ailesinden olan alacağını ancak icra takibi ile tahsil edebildiği hususu dikkate alındığında, (A)'nın 2015 yılında 4.700.000,00 USD bedelle bir satım protokolü yapabilmesi ve (B)'ye 2.350.000,00 USD tutarında ödeme yapabilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, bu nedenle davacı (A)'nın o tarihte 4.700.000,00 USD' i nereden temin ettiğinin huzurdaki dava açısından son derecede önem taşıdığını, (A)'nın o tarihlerde ne iş yaptığı, banka hesapları, kredi kartları, vergisel gelirinin sayın mahkeme tarafından araştırılması gerektiğini,

-Tasarrufa konu olan taşınmazların, davacı yanın tüm iddialarının aksine TMK.'nin 732. maddesinde düzenlenen önalım hakkının kullanılması sonucunda müvekkili (C)'a gerçek bir satış ilişkisi kapsamında devredilmiş olduğunu,

-Sonuç olarak; huzurdaki davanın, davalı (B)'nin oğlu (F) ile yakın arkadaş olan davacı (A) ve davalı-borçlu (B) tarafından organize edilmiş olup, 'gerçek bir alacak' mevcut olmadığını, davacı (A)'nın banka hesapları üzerinde incelemeler yapılmasını, (B)'ye verdiği iddia ettiği 2.350.000,00 USD'nin elden verilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olması sebebiyle, bu hususun davacı tarafça ispatlanamadığını, tasarrufa konu taşınmazların TMK'nın 732. maddesinde düzenlenen

önalım hakkının kullanılması sonucunda müvekkili (C)'ye devredilmiş olduğundan, davacı yanın haksız ve mesnetsiz iddialarının reddine karar verilmesini” arz ve talep edilmiştir.

• Dosyaya sunulmuş olan 11.10.2021 tarihli “**BİLİRKİŞİ KURULU EK RAPORU**” nda özetle;

“-Dava dosyasına GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI tarafından gönderilen belgeler incelendiğinde; ‘sözde işlem tarihinde 26 yaşında olan’ davacı (A)’nın 2014-2015 yıllarında 4.700.000,00 USD bedelle ilgili taşınmazları alabilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğu kesin biçimde görülmekte olup, bu gerçeğin dosyaya intikal eden GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI’nın yazıları ile de kesin biçimde vergi dairesine verilmiş tüm beyannameler incelendiğinde daha düşük rakamlarla vergi tarh ve tahakkuk ettirildiğinin görülmekte olduğunu,

-Sayın mahkeme tarafından davacı (A)’nın söz konusu taşınmaz satım protokolünün ve senedin tarihi olan 2014-2015 yıllarındaki ekonomik durumunun tespit edilebilmesi amacıyla ilgili dairelere müzekkereler yazılmış olduğu, akabinde GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI tarafından 19.04.2021 tarihinde sayın mahkemenize gönderilen davacı (A)’ya ait 2014-2015-2016-2017 takvim yılı yıllık gelir beyannameleri tarh ve tahakkuk fişleri incelendiğinde, 2014 ve 2015 yıllarında henüz 26 yaşında olan davacı (A)’nın 2015 yılında yalnızca 6.607,88 TL. gelir beyan ettiği, 2016 yılında ise 67.445,29 TL. zarar beyan ettiğinin beyannamelerinde görülmekte olduğunu, dolayısıyla sözde alacaklı (A) tarafından 2.350.000,00 USD gibi yüksek meblağlı bir paranın verildiğine dair ortada somut bir belge dahi olmadan ve gelir ve gider yönünde dava dosyasına sunulan yıllık gelir vergisi beyanlarında da bu büyüklükte bir beyanın olmaması, haricen (B)’ye vermesinin şaibeli olarak gözükmesi ve ayrıca davacı (A)’nın sözde işlem tarihinde 2.350.000,00 USD gibi yüksek meblağlı bir parayı vermesinin mümkün olmadığı ortada gözükmekle, yıllık gelir beyannameleri ve tarh ve tahakkuk eden yıllık gelir vergi beyannameleri tek tek irdelenip incelendiğinde ise muhasebe sistemi yönünde huzurdaki dava konusu döviz bazında TL. karşılığı böyle büyük bir gelir-giderin kayıtlarda beyan akışı olmadığı ve daha düşük yıllık gelir vergisi beyannamesinde gösterilmiş olduğunun tespit edildiğini,

-Neticede; davacı yanın, söz konusu 2.350.000,00 USD bedelin dava dosyasına sunulan dilekçelerinde 'haricen ödendiğini' iddia etmekte, ancak buna ilişkin herhangi somut bir dekonta dava dosyasında rastlanılmamış olduğunu, ortada ciddi bir alım iddiası olup, bu tutarın huzurdaki dava günü yönünden irdelenip incelendiğinde, yıllık beyannamelerde dava konusu yüksek rakamlara rastlanmadığı, ortada anlaşmalı, muvazaalı ve şaibeli bir alım satım ticareti yapılmış olduğunun görüldüğünü,

-Dava konusu 2.350.000,00 USD'nin huzurdaki dava günü itibariyle, döviz kurundan 42.000.000,00 TL. yapmakta olduğunu"

belirtmiştir.

• Davalı (C) vekili, 27.10.2021 tarihli BİLİRKİŞİ HEYETİ EK RAPORU'na karşı beyanlarını içeren dilekçesinde özetle;

"-Sözde işlem tarihinde 26 yaşında olan davacı (A)'nın, 2014-2015 yıllarında 4.700.000,00 USD bedelle, dava konusu taşınmazları alabilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğunu,

-Davacı (A)'nın 2015 yılında yalnızca 6.607,88 TL. gelir beyan ettiğini, 2016 yılında ise 67.445,29 TL. zarar beyan ettiğini, bu hususun GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI tarafından sayın mahkeme dosyasına gönderilen belgelerle kesin şekilde sabit olduğunu,

-Sözde alacaklı (A)'nın 2.350.000,00 USD gibi yüksek meblağlı bir parayı davalı (B)'ye verdiğine dair ortada en ufak somut, ikna edici bir belge bulunmadığını,

-Ödendiği iddia edilen 2.350.000,00 USD'nin bugünkü kurdan yaklaşık değerinin 42.000.000,00 TL.'ye eşit olduğunu,

-Davacı (A)'nın sözde 2.350.000,00 USD tutarındaki alacağına karşılık beş yıl vadeli senet almasının, huzurdaki davanın organize bir şekilde açılmış olduğunu ispatlamakta bulunduğunu,

-Günümüz ekonomik koşullarında hiç kimsenin bu denli ciddi tutardaki alacağını beş yıl gibi uzun vadeli senet olarak, faiz uygulamaksızın talep etmesinin hayatın olağan akışına uygun olmadığını,

-Davacı (A)'nın sözde alacağını dava konusu taşınmaz üzerinde ipotek tesis ederek garanti altına almadan, bu yola başvurmadan talep etmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğunu,

-Taraflar arasında sözde düzenlenmiş protokolün 6. maddesinde ‘protokole aykırı davranılması halinde’ 470.000,00 USD’ye kadar cezai şart belirlenmiş olmasına rağmen, üstelik bu protokol davalı Yakup tarafından sözde feshedilmiş olmasına rağmen, sözde alıcı K. tarafından protokolda öngörülen bu cezai şart yönünden herhangi bir hukuki girişimde bulunulmamış olduğunu,

-Sayın bilirkişi heyeti tarafından mahkemeye sunulan Ek Rapor’da açıkça ‘Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından 19.04.2021 tarihinde sayın mahkemenize gönderilen davacı (A)’ya ait 2014-2015-2016-2017 takvim yıllarına ait gelir beyannamelerindeki tarh ve tahakkuk fişleri incelendiğinde 2014 ve 2015 yıllarında henüz 26 yaşında olan davacı (A)’nın, 2015 yılında yalnızca 6.607,88 TL. gelir beyan ettiği, 2016 yılında ise 67.445,29 TL. zarara beyan ettiği, dolayısıyla (A)’nın, 2.350.000,00 USD gibi yüksek meblağlı bir parayı verdiğiine dair ortada somut bir belge bulunmadığının belirtilmiş olduğunu, hatta bilirkişilerce de davacı (A) ile davalı (B) arasındaki işlemin ‘şaiBELİ İŞLEM’ olarak nitelendirilmiş olduğunu”

b e l i r t e r e k, dosyadaki mevcut deliller ve dosyaya sunulan Ek Rapor’daki tespitler doğrultusunda ‘davanın reddine karar verilmesi gerektiği’ ifade olunmuştur.

• Davalı (E) vekili tarafından dosyaya sunulan 26.10.2021 tarihli, BİLİRKİŞİ KURULU EK RAPORU’na karşı beyanlarını içeren dilekçe-de özetle;

“-Mahkeme dosyasına Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından gönderilen belgeler doğrultusunda, iddia olunan işlem tarihi itibarıyla 26 yaşında olan davacı (A)’nın 4.700.000,00 USD bedelle dava konusu taşınmazları edinebilmesinin mümkün olmadığını, Vergi Dairesine gönderilen davacı (A) ile ilgili tüm beyannameler değerlendirildiğinde; davacı (A)’nın 2015 yılında 6.607,88 TL. gelir beyan ettiği, 2016 yılında ise 67.445,29 TL. zarar beyan ettiği görüldüğünden ve bilirkişi ek raporunda ‘davacı (A)’nın iddia olunan işlem tarihi itibarıyla söz konusu yüksek meblağlı parayı vermesinin mümkün olmadığı’ açıkça belirtilmiş olduğundan,

-10.01.2015 tarihinde taraflarca düzenlendiği iddia olunan fesih protokolüne istinaden davacı tarafın 2.350.000,00 USD ödemesinin

iadesi için yıllarca davalı (B)'den faiz olarak hiçbir talepte bulunmamasının hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, ayrıca davacı tarafın sözde alacağı için ipotek tesis etmek gibi bir yola başvurmamış olması, keza protokolün 6. maddesinde belirtilen 470.000,00 USD cezai şart yönünden de herhangi bir girişimde bulunmamasının eşyanın tabiatına uygun düşmediğini,

-Sayın bilirkişi heyetinin de davacı ile davalı (B) arasındaki alacak-borç ilişkisinin gerçek olmayıp, muvazaalı olduğunu ortaya koyduğunu”

belirterek “*hukuki dayanaktan yoksun olan davanın reddine karar verilmesi gerektiğini*” ifade etmiştir.

• İlk derece mahkemesi olan ... Asliye Hukuk Mahkemesi, 23.11.2021 T. ve ... sayılı ‘*gerekçeli kararı*’nda özetle;

“.....davacı asil ile davalı (B) arasında imzalanan 09.11.2014 tarihinde taşınmaz harici satım sözleşmeden sonra, davalı (B) tarafından davaya konu taşınmaz, diğer davalı olan kardeşi (C)’ye 13.03.2015 tarihinde devrettiği, (C) 1 no’lu taşınmazdaki payının tamamını 06.02.2019 tarihinde baldızı olan diğer davalı (D)’ye devrettiği, 3 no’lu taşınmazdaki payını ise 19.02.2019 tarihinde eşi olan diğer davalı (E)’ye devrettiği, bilirkişi raporuna göre dava konusu taşınmazın satış tarihinde değeri ile satış senedinde gösterilen değerler arasında misli fark bulunduğu, bu da satışın muvazaalı olduğunu gösterdiği, UYAP üzerinde yapılan sorgulamada davalı tarafların kardeş-eş ve baldız oldukları, bu da davalıların (B)’nin borcunu bilmekte veya bilebilecek durumda olduğunu gösterdiği, dava konusu taşınmazların gerçek bedelini ödediğini ispatlayamamasına göre, tasarrufun ivazsız olduğu kanaatine varılarak, davanın kabulüne karar vermek gerekmiş (tir).....”

ş e k l i n d e hüküm kurmuştur.

*

Somut olayda;

• Yukarıda¹³⁰ ayrıntılı olarak bahsettiğimiz gibi ‘ivazsız tasarruflardan dolayı’ (İİK. mad. 278) iptal kararı verilebilmesi için, dava ko-

¹³⁰ Bknz: Yuk. dipn. 12-40

nusu tasarrufun 'haciz'den (İİK mad. 86) veya 'haciz edilecek mal bulunmaması sebebiyle aciz'den (İİK. mad. 105) veya 'iflasın açılması'ndan (İİK mad. 165) itibaren geriye doğru iki sene içinde yapılmış olması gerekir.

Davalı-borçlu (B) ile davalı (C) arasındaki 13.03.2015 tarihli tasarrufa ilişkin olarak;

Mütalâa (ve dava) konusu uyuşmazlıkta dava konusu taşınmazın devir tarihi 13.03.2015, davacı-alacaklı tarafından 'geçici aciz vesikası' niteliğinde olduğu belirtilen 'haciz tutanağı'nın düzenlenme tarihi ise 26.02.2020' dir.

Bu nedenle, dava konuş tasarrufun iptaline karar verilebilmesi için, haciz tutanağının düzenlenme tarihinden (26.02.2020'den) en fazla iki yıl öncesinde (yani; 26.02.2018 tarihinde) yapılmış olması gerekirdi. Halbuki dava konuş tasarruf 13.03.2015 tarihinde yapılmış olduğundan, hiçbir şekilde bu tasarrufun iptaline karar verilmez!...

Bu husus davalı (C) vekili tarafından dosyaya sunulmuş olan 29.06.2020 tarihli "cevap dilekçesi" nde de isabetli olarak ifade edilmiştir.

Yüksek mahkemenin "son iki yıllık süre"ye ilişkin -kamu düzeni ile ilgili olan ve mahkemece re'sen dikkate alınması gereken- bu konudaki içtihatları yukarıda -dipn: 19-38- sunulmuştur...

• Yine yukarıda¹³¹ ayrıntılı olarak belirttiğimiz gibi 'tasarrufun iptali davasının esasına girilebilmesi için gerçekleşmesi gereken' dava şartlarından (HMK mad. 114) biri olan "davacının, davalı-borçludaki alacağının g e r ç e k b i r a l a c a k o l m a s ı" koşulu, tasarrufun iptali davasının 'özel dava koşulu'dur.¹³²

Eğer davacı-alacaklı tacir ise hem kendisinin ve hem de -tacir ise davalı- borçlunun ticari defterlerinde inceleme yapılarak, takip konusu borcun defterlerde kayıtlı olup olmadığının araştırılarak, kayıtlarda var (yazılı) olduğu ölçüde 'davanın kabulüne', aksi taktirde "ön koşul yokluğundan davanın reddine"¹³³ karar verilmesi gerekir.

¹³¹ Bknz: Yuk. dipn. 43-45

¹³² Bknz: Yuk. dipn. 46-87

¹³³ Bknz: 17. HD. 07.05.2019 T. 7423/5597; 11.09.2018 T. 2770/7624; 28.02.2017 T. 11975/234; 24.05.2016 T. 11364/6282; 24.05.2016 T. 10582/6278; 14.04.2015 T. 1798/5869; 4. HD. 04.04.2011 T. 7832/3036 vb. (www.e-uyar.com)

Eğer davacı-alacaklı tacir değil ise; davacı ve davalı borçlunun takip konusu senetlerin tanzim tarihindeki ekonomik ve sosyal durumları hakkında banka kayıtları üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılarak, mali durumlarının araştırılması,¹³⁴ yıllık gelirlerinin ne olduğu,¹³⁵ ve davacının böyle bir borç parayı verebilecek ekonomik gücünün bulunup bulunmadığı¹³⁶ saptanarak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekir.

Davalı-3. kişi de davacı-alacaklının “*takip konusu yaptığı senedin (belgenin) gerçek bir alacağı aksettirmediğini*” -borçlu gibi- tasarrufun iptali davasına bakan mahkemede ileri sürebilir. Keza, takip konusu senedin “*teminat ve tahsil amacıyla verilmiş olduğu*” -yani gerçek bir alacağı ifade etmediği- de hem davalı-borçlu ve hem de davalı-3. kişi tarafından ileri sürülebilir.¹³⁷ Bunun kanıtlanması halinde mahkemece davacı-alacaklının talebi doğrultusunda “*tasarrufun iptaline*” karar verilemez.

Yüksek mahkeme kimi kararlarında¹³⁸ “*davacının gerçekten alacaklı olup olmadığının yerel mahkemece kendiliğinden araştırılması gerektiğini*” kimi kararlarında¹³⁹ ise, “*bu hususun davalılarca ileri sürülmesi halinde mahkemece araştırılabileceğini*” belirtmiştir...

Yüksek mahkeme “*tasarrufun iptali davalarında, alacağın gerçek olması gerektiği*” konusunu çeşitli kararlarında açıkça -bknz: Yuk. dipn. 70-87- ifade etmiştir. Bu husus en son Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun 14.09.2021 T. E: 2017/(17)4- 2773, K: 987 sayılı OYBİRLİĞİ ile verdiği kararında çok ayrıntılı bir şekilde belirtilmiştir:

“.....*Davalı üçüncü kişinin alacağın gerçek olmadığı ve borçlunun aciz hâlinde olmadığı yönündeki savunmasının üzerinde durulmasının gerektiği,*

¹³⁴ Bknz: 17. HD. 14.02.2017 T. 23545/1450 (www.e-uyar.com)

¹³⁵ Bknz: 17. HD. 21.03.2017 T. 2235/3008 (www.e-uyar.com)

¹³⁶ Bknz: 17. HD. 26.12.2017 T. 3393/12139; Samsun BAM. 2. HD. 12.01.2018 T. 1073/55; 17. HD. 13.10.2015 T. 2595/10520 vb. (www.e-uyar.com)

¹³⁷ Bknz: 17. HD. 21.01.2014 T. 19964/669 (www.e-uyar.com)

¹³⁸ Bknz: 17. HD. 24.05.2016 T. 11364/6282; 12.04.2016 T. 14267/4635; 21.01.2014 T. 19964/669 vb. (www.e-uyar.com)

¹³⁹ Bknz: 17. HD. 07.05.2019 T. 13103/5606; 19.02.2019 T. 1554/1781; 05.06.2018 T. 4533/5858; 15.05.2018 T. 3037/5045; Samsun BAM. 2. HD. 12.01.2018 T. 1073/55; 17. HD. 07.03.2017 T. 10146/2457; 14.02.2017 T. 23545/1450; 25.10.2016 T. 18010/9337; 20.10.2016 T. 17910/9000; 07.06.2016 T. 20994/6940 vb. (www.e-uyar.com)

zira aynı zamanda dava şartı olan bu hususların da mahkemece kendiliğinden araştırılacağı hususunda bir kuşku bulunmamaktadır. Mahkemece bu yönde yapılmış bir araştırma ve inceleme bulunmamaktadır. Bu durumda mahkemece davacının alacağının gerçek olup olmadığının araştırılması....., davacı Murat K. ile borçlu davalı Murat Ç. arasında borcu doğuran ne gibi bir ilişki olduğunun araştırılması, borcun dayanağı olan bonoda bedelin nakden ahzoldüğü bildirildiğine göre 110.000TL tutarındaki paranın hangi bankadan ödendiği, davacının bu kadar yüksek miktarda bir parayı ödünç verebilecek ekonomik durumu olup olmadığının soruşturulması, gerektiğinde davacı ile borçlu davalının ekonomik ve mali durumlarının araştırılması; şayet alacağın gerçek olduğu kanaatine varılırsa, aciz hâlinin mevcut olup olmadığının belirlenmesi, ondan sonra toplanan ve toplanacak olan tüm kanıtlar birlikte değerlendirilerek hasil olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekmekte iken;’davanın kabulüne’ karar verilmesi yerinde değildir.....” (EK-1)

• Davacı-alacaklı (A)’nın somut olaydaki davranışından kaynaklanan ‘hayatın olağan akışına aykırılık’ teşkil eden davranışları hakkında;

-Davalı (E) vekili “cevap dilekçesi”nde;

√ “Davanın görülebilmesi için, alacaklının alacağının gerçek olması gerektiğini, eğer gerçek bir borç ilişkisi yoksa, alacak da söz konusu olmayacağı için, iptal davasının dinlenmesinin hukuken mümkün olmadığını, davacı (A) ile davalı (B)’nin muvazaalı bir şekilde gerçek olmayan bir alacak yaratma gayreti içinde bulduklarını”

√ “Davacı tarafın ödeme yaptığını iddia ettiği dönemde yaşı itibariyle davacının ekonomik olarak ailesine bağlı olan ve hiçbir maddi geliri bulunmayan bir kişi olduğunu, bu nedenle davacının 4.700.000,00 USD bedelle bir taşınmaz satın almasının eşyanın tabiatına uygun düşmediğini”

√ “Davacı ile davalı (B)’nin aralarında anlaşarak muvazaalı bir alacak yarattıklarını, sayın mahkeme tarafından öncelikle bu iddialarının incelenmesi gerektiğini”

belirtmiştir.

-Davalı (D) vekili “cevap dilekçesi”nde;

√ “Davanın şartlarının oluşmadan davanın açıldığını, gerçekten huzurdaki davanın görülebilmesi için, davacının, davalı borçluda gerçek bir alacağının bulunması gerektiğini, halbuki davacının diğer davalı (B)’den olduğunu iddia ettiği alacağın gerçek olmayan bir alacak olduğunu”

belirtmiştir.

-Davalı (C) vekili “cevap dilekçesi”nde;

√ “Huzurdaki davada, davacı (A) ile davalı-borçlu (B) tarafından organize edilmiş olan bir dava olup, ‘gerçek bir alacağa’ dayanmadığını”

√ “Davacı (A)’nın 2015 yılında 4.700.000,00 USD’yi nereden temin ettiğinin huzurdaki dava açısından son derecede önem taşıdığını, (A)’nın o tarihlerde ne iş yaptığı, banka hesapları, kredi kartları, vergisel gelirinin sayın mahkeme tarafından araştırılması gerektiğini”

√ “Sonuç olarak; huzurdaki davanın, davalı (B)’nin oğlu (F) ile yakın arkadaş olan davacı (A) ve davalı-borçlu (B) tarafından organize edilmiş olup, ‘gerçek bir alacak’ mevcut olmadığını, davacı (A)’nın banka hesapları üzerinde incelemeler yapılmasını”

belirtmiştir.

-Dosyaya sunulmuş olan 11.10.2021 tarihli BİLİRKİŞİ KURULU EK RAPORU’nda;

√ “GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI tarafından 19.04.2021 tarihinde sayın mahkemenize gönderilen davacı (A)’ya ait 2014-2015-2016-2017 takvim yılı yıllık gelir beyannameleri tarh ve tahakkuk fişleri incelendiğinde, 2014 ve 2015 yıllarında henüz 26 yaşında olan davacı (A)’nın 2015 yılında yalnızca 6.607,88 TL. gelir beyan ettiği, 2016 yılında ise 67.445,29 TL. zarar beyan ettiğinin beyannamelerinde görülmekte olduğunu, dolayısıyla sözde alacaklı (A) tarafından 2.350.000,00 USD gibi yüksek meblağlı bir paranın verildiğine dair ortada somut bir belge dahi olmadan ve gelir ve gider yönünde dava dosyasına sunulan yıllık gelir vergisi beyanlarında da bu büyüklükte bir beyanın olmaması, haricen (B)’ye vermesinin şaibeli olarak gözükmesi ve ayrıca davacı (A)’nın sözde işlem tarihinde 2.350.000,00 USD gibi yüksek meblağlı bir parayı vermesinin mümkün olmadığı ortada gözükmekle, yıllık gelir beyannameleri ve tarh ve tahakkuk eden yıllık gelir vergi beyannameleri tek tek irdelenip incelendiğinde ise muhasebe sistemi yönünde huzurdaki dava konusu döviz bazında TL. karşılığı böyle büyük bir gelir-giderin kayıtlarda beyan akışı olmadığı ve daha düşük yıllık gelir vergisi beyannamesinde gösterilmiş olduğunun tespit edildiğini”

√ “Neticede; davacı yanın, söz konusu 2.350.000,00 USD bedelin dava dosyasına sunulan dilekçelerinde ‘haricen ödendiğini’ iddia etmekte, ancak buna ilişkin herhangi somut bir dekonta dava dosyasında rastlanılmamış ol-

duğunu, ortada ciddi bir alım iddiası olup, bu tutarın huzurdaki dava günü yönünden irdelenip incelendiğinde, yıllık beyannamelerde dava konusu yüksek rakamlara rastlanmadığı, ortada anlaşmalı, muvazaalı ve şaibeli bir alım satım ticareti yapılmış olduğunun görüldüğünü”

belirtmiştir.

• Yine yukarıda¹⁴⁰ ayrıntılı olarak belirttiğimiz gibi; ‘gerek davalı-borçlunun’ ve gerekse ‘davalı-üçüncü kişiler’in iddia ve savunmalarında “*h a y a t ı n o l a ğ a n a k ı ş ı - n a a y k ı r ı l ı k*” bulunması halinde, bu tutarsız iddia ve savunmalar taraflar arasında yapılmış olan tasarruflarına iptaline neden olur.

“Hayatın olağan akışına aykırılık” kriteri, özellikle tasarrufun iptali davalarında çok sık uygulama alanı bulur. Yukarıda¹⁴¹ hangi olayların “hayatın olağan akışına aykırı” bulunarak, tasarrufun iptali davasının kabulüne/reddine neden olduğu belirtilmiştir.

Bu hususun **yüksek mahkemece** nasıl değerlendirildiği de keza yukarıda¹⁴² ifade edilmişti...

Bu konuda;

-Davalı (E) vekili “*cevap dilekçesi*”nde;

√ “*Davacı tarafın ödeme yaptığıını iddia ettiği dönemde yaşı itibariyle davacının ekonomik olarak ailesine bağlı olan ve hiçbir maddi geliri bulunmayan bir kişi olduğunu, bu nedenle davacının 4.700.000,00 USD bedelle bir taşınmaz satın almasının eşyanın tabiatına uygun düşmediğini*”

√ “*10.01.2015 tarihinde taraflarca düzenlendiği iddia olunan fesih protokolüne istinaden davacı tarafın 2.350.000,00 USD ödemenin iadesi için yıllarca davalı (B)’den hiçbir talepte bulunmamasının ve beş yıllık faiz talebinden de vazgeçerek ciddi miktardaki alacağının iadesi için ‘beş yıl sonrasına 10.01.2020 vade tarihli 2.350.000,00 USD.tutarlı bonoyu kabul ettiğini ve bonodan kaynaklanan alacağını icra takibi sonucunda tahsil edemediğini’ öne sürmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğunu*”

belirtmiştir.

¹⁴⁰ Bknz: Yuk. dipn. 92-111

¹⁴¹ Bknz: Yuk. dipn. 95-96

¹⁴² Bknz: Yuk. dipn. 98-111

-Davalı (D) vekili “cevap dilekçesi”nde;

√ “Davacının ‘09.11.2014 tarihinde (B)’ye 2.350.000,00 USD haricen ödeme yaptığını bildirdiğini’ ve ‘diğer ortakların satışa rıza göstermemeleri üzerine 10.01.2015 tarihinde fesih protokolü imza ederek ödenen tutarın iadesi için (B)’den 10.01.2015 düzenleme tarihli ve 10.01.2020 tarihli bir senet aldığını’ öne sürmüş ve bu alacağına istinaden de tasarrufun iptali talebinde bulunduğunu, davacının anlattığı bu durumun hayatın olağan akışına aykırı olduğunu”

√ “‘4.700.000,00 USD bedelle gayrimenkulü aldığını’ iddia eden davacının, gayrimenkulün diğer malikleri ile görüşmeden 2.350.000,00 USD gibi çok yüksek bedelli gayrimenkullerin tamamının sahibi olmayan kişiye ödeme yapmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğunu”

√ “Gayrimenkullerin tamamının sahibi olmayan kişiye ‘2.350.000,00 USD bedel ödediğini’ iddia eden davacının bu kişiden ne gayrimenkullerin ‘devrini garanti altına almak’ için, ne de ödediği paranın ‘teminatı olmak üzere’ hiçbir şey almamasının hayatın olağan akışına aykırı olduğunu”

√ “Davacının, sözde ödemenin yapıldığı tarihte henüz yirmili yaşlarda olan, ekonomik olarak eve bağlı olan, geliri ve malvarlığı olmayan bir kişi olduğunu, ailesinin ekonomik bakımdan çok sıkıntılı olduğu bir dönemde, sırf yatırım olsun diye 4.700.000,00 USD’lik gayrimenkul almasının gerçekçi olmadığını”

√ ‘Fesih sözleşmesi’ ve ‘beş yıl sonrasına alınan senedin’ tam bir kurgunun sonucu olduğunu, 4.700.000,00 USD bedel ile iki gayrimenkul satın almak isteyen ve taşınmazın hissedarları ile hiç görüşmeyen, ‘gayrimenkul devrini’ ve verdiği parayı teminata bağlama gereği duymayan davacının, önce diğer davalıya 2.350.000 USD ödeme yapmış ve sonrasında gayrimenkulü alamayınca, ‘faizsiz ve teminatsız olarak’ ödediği parayı geri almak için davalı (B)’ye beş yıl vade verdiğini, bu durumun hayatın normal akışı içinde kabulünün mümkün olmadığını

belirtmiştir.

-Davalı (C) vekili “cevap dilekçesi”nde,

√ “(A)’nın 2015 yılında 4.700.000,00 USD. bedelle bir satım protokolü yapabilmesi ve (B)’ye 2.350.000,00 USD tutarında ödeme yapabilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğunu”

√ "Davacı (A)'nın, davalı (B)'ye verdiğini iddia ettiği 2.350.000,00 USD'nin elden verilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olması sebebiyle, bu hususun davacı tarafça ispatlanamadığını, tasarrufa konu taşınmazların TMK'nın 732. maddesinde düzenlenen önalım hakkının kullanılması sonucunda müvekkili (C)'ye devredilmiş olduğundan, davacı yanın haksız ve mesnetsiz iddialarının reddine karar verilmesini"

talep etmiştir.

-Dosyaya sunulmuş olan BİLİRKİŞİ KURULU EK RAPORU'nda;

√ "Dava dosyasına GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI tarafından gönderilen belgeler incelendiğinde; 'sözde işlem tarihinde 26 yaşında olan' davacı (A)'nın 2014-2015 yıllarında 4.700.000,00 USD bedelle ilgili taşınmazları alabilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğu kesin biçimde görülmekte olup, bu gerçeğin dosyaya intikal eden GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI'nın yazıları ile de kesin biçimde vergi dairesine verilmiş tüm beyannameler incelendiğinde daha düşük rakamlarla vergi tarh ve tahakkuk ettirildiğinin görülmekte olduğu"

belirtmiştir.

-Davalı (C) vekili BİLİRKİŞİ HEYETİ EK RAPORU'na karşı beyanlarını içeren dilekçede;

√ "Sözde işlem tarihinde 26 yaşında olan davacı (A)'nın, 2014-2015 yıllarında 4.700.000,00 USD bedelle, dava konusu taşınmazları alabilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğunu"

√ "Sözde alacaklı (A)'nın 2.350.000,00 USD gibi yüksek meblağlı bir parayı davalı (B)'ye verdiği dair ortada en ufak somut, ikna edici bir belge bulunmadığını"

√ "Günümüz ekonomik koşullarında hiç kimsenin bu denli ciddi tutardaki alacağını beş yıl gibi uzun vadeli senet olarak, faiz uygulamaksızın talep etmesinin hayatın olağan akışına uygun olmadığını"

√ "Davacı A'nın sözde alacağını dava konusu taşınmaz üzerinde ipotek tesis ederek garanti altına almadan, bu yola başvurmadan talep etmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğunu"

belirtmiştir.

-Davalı (E) vekili tarafından dosyaya sunulan BİLİRKİŞİ KURULU EK RAPORU'na karşı beyanlarını içeren dilekçede;

√ *"Bilirkişi ek raporunda 'davacı (A)'nın iddia olunan işlem tarihi itibarıyla söz konusu yüksek meblağlı parayı vermesinin mümkün olmadığına' açıkça belirtilmiş olduğunu",*

√ *"10.01.2015 tarihinde taraflarca düzenlendiği iddia olunan fesih protokolüne istinaden davacı tarafın 2.350.000,00 USD ödemesinin iadesi için yıllarca davalı (B)'den faiz olarak hiçbir talepte bulunmamasının hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, ayrıca davacı tarafın sözde alacağı için ipotek tesis etmek gibi bir yola başvurmamış olması, keza protokolün 6. maddesinde belirtilen 470.000,00 USD cezai şart yönünden de herhangi bir girişimde bulunmamasının eşyanın tabiatına uygun düşmediğini"*

ifade etmiştir.

• Yukarıda¹⁴³ belirttiğimiz gibi tasarrufun iptali davalarında, borçlu ile işlemde bulunmuş olan davalı-üçüncü kişinin "dava konusu taşınmazları/taşınırları satın alabilecek parasal (mâli) güce sahip olup olmadığı" ya da "borçluya 'borç/satın alma bedeli olarak para verdiğini iddia ederek icra takibinde bulunmuş olan davacı-alacaklının, borçluya gerçekten bu miktardaki parayı verebilecek (ödeyebilecek) parasal (mâli) gücünün bulunup bulunmadığı" mahkemece araştırılabilir.

Yüksek mahkemenin bu konudaki 'olumlu' içtihatları yukarıda¹⁴⁴ belirtilmiştir.

-Davalı (E) vekili cevap dilekçesinde;

√ *"Davacı tarafın ödeme yaptığını iddia ettiği dönemde (yani; 09.11.2014 tarihinde) , dava konusu taşınmazları satın alacak 4.700.000,00 USD satış bedelini ödeyecek kadar parası olduğunu ve bunun yarısını peşin olarak (yani; 2.350.000,00 USD'yi) (B)'ye ödediğini ispat etmesi gerektiğini, mali durumunun (parasal gücünün) buna müsait olduğunu ispat etmesi gerektiğini"*

belirtmiştir.

-Davalı (D) vekili cevap dilekçesinde,

√ *"Davacının, sözde ödemenin yapıldığı tarihte henüz yirmili yaşlarda"*

¹⁴³ Bknz: Yuk. dipn. 112

¹⁴⁴ Bknz: Yuk. dipn. 113-128

olan, ekonomik olarak eve bağlı olan, geliri ve malvarlığı olmayan bir kişi olduğunu, ailesinin ekonomik bakımından çok sıkıntılı olduğu bir dönemde, sırf yatırım olsun diye 4.700.000,00 USD’lik gayrimenkul almasının gerçekçi olmadığını”

belirtmiştir.

-Davalı (C) vekilinin BİLİRKİŞİ HEYETİ EK RAPORU’na karşı beyanlarını içeren dilekçesinde;

√ “Sayın bilirkişi heyeti tarafından mahkemeye sunulan Ek Rapor’da açıkça ‘Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından 19.04.2021 tarihinde sayın mahkemenize gönderilen davacı (A)’ya ait 2014-2015-2016-2017 takvim yıllarına ait gelir beyannamelerindeki tarh ve tahakkuk fişleri incelendiğinde 2014 ve 2015 yıllarında henüz 26 yaşında olan davacı (A)’nın, 2015 yılında yalnızca 6.607,88 TL. gelir beyan ettiği, 2016 yılında ise 67.445,29 TL. zarara beyan ettiği, dolayısıyla (A)’nın 2.350.000,00 USD gibi yüksek meblağlı bir parayı verdiğine dair ortada somut bir belge bulunmadığının belirtilmiş olduğunu, hatta bilirkişilerce de davacı (A) ile davalı (B) arasındaki işlemin ‘şaiBELİ işlem’ olarak nitelendirilmiş olduğunu”

belirterek, dosyadaki mevcut deliller ve dosyaya sunulan Ek Rapor’daki tespitler doğrultusunda ‘davanın reddine karar verilmesi gerektiği’ ifade olunmuştur.

*

SONUÇ: İncelenen dava dosyasının içeriğinden (yani; dava dilekçesi ile davalıların cevap dilekçelerinden, Ek Bilirkişi Heyeti Raporu’ndan, ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararından) ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı’nın 2021/150316 Sor. sayılı dosyasının incelenmesi sonucunda;

a) Somut olayda; ‘tasarrufun iptali davası’nın dinlenebilmesi için gerçekleşmesi gereken ‘dava özel şartı’ olan “**takip konusu alacağın gerçek bir alacak olması**” koşulu¹⁴⁵ gerçekleşmemiştir.

Gerçekten; davacı (A)’nın, davalılardan (B)’ye 2.350.000,00 USD ödemede bulunduğunu iddia ettiği 09.11.2014 tarihinde **(26 yaşında**

¹⁴⁵ Bknz: Yuk. dipn. 46-87

olan), ekonomik olarak ailesine bağlı olan ve hiçbir geliri bulunmayan¹⁴⁶ bir kişinin -yine dava dosyasına sunulmuş olan 11.10.2021 tarihli BİLİRKİŞİ KURULU EK RAPORU'na göre- (dava günü itibarıyla TL. değeri 42.000.000,00 TL. olan) *dava konusu 2.350.000,00 USD miktarındaki bir parayı, davalılardan (B)'ye ödemiş kabul edilmesi hayatın olağan akışına aykırıdır...*

Davacı (B), ... Cumhuriyet Başsavcılığı'na ... Sor. dosyasına 04.11.2021 tarihinde verdiği ifadesinde (ŞÜPHELİ İFADE TUTANAĞI'nda) açıkça ".....(A) bana 2.350.000,00 USD.'yi -yani anlaştığımız paranın yarısını- nakden e l d e n ö d e d i....Bunun üzerine biz de 10 Ocak 2015 tarihinde bir 'fesih protokolü' düzenledik. Ben bu fesih protokolüne istinaden 10 Ocak 2015 tarihinde, 10 Ocak 2020 vadeli ve alıcısı (A) olan 2 milyon 350 bin USD bedelli bir bono düzenleyerek (A)'ya teslim ettim..." ş e k l i n d e ifade vermiştir.

Davacı (A)'nın davalı (B)'ye 'elden verdiğini' iddia ettiği 2.350.000,00 USD (yani; BİLİRKİŞİ HEYETİ EK RAPORU'nda bunun 'dava günü' itibarıyla TL. karşılığı 42.000.000,00 TL. olan bu miktardaki para) konusunda BİLİRKİŞİ HEYETİ EK RAPORU'nda; "Neticede davacı yan

¹⁴⁶ Davacı K. davalıların cevap dilekçelerinde ileri sürdüğü bu hususa cevap verip, bu konudaki kanıtlarını mahkemeye sunmamış ancak dosyaya mahkemece görevlendirilmiş olan bilirkişi kurulu tarafından verilen 11.10.2021 tarihli Bilirkişi Kurulu Ek Raporu'nda açıkça "Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından 19.04.2021 tarihinde mahkeme dosyasına gönderilen 2014-2015-2016-2017 takvim yıllarına ait gelir beyannameleri tarh ve tahakkuk fişleri incelendiğinde; '2014 ve 2015 yıllarında henüz 26 yaşında olan davacı K'nun 2015 yılında yalnızca 6.607,88 TL. gelir beyan ettiği, 2016 yılında ise 67.445,29 TL. zarar beyan ettiği' beyannamelerinde görülmektedir. Dolayısıyla, sözde alacaklı K. tarafından 2.350.000,00 USD gibi yüksek meblağlı bir para verildiğine dair ortada somut bir belge dahi olmadan ve gelir gider yönünden dava dosyasına sunulan yıllık Gelir Vergisi beyanlarında da bu büyüklükte bir beyan olmaması, haricen ...'a bu kadar yüksek miktarda para vermesinin şaibeli olarak gözükmesi ve ayrıca K'nun sözde işlem tarihinde 2.350.000,00 USD gibi yüksek meblağlı bir parayı vermesinin mümkün olmadığı gözükmeyle, yıllık gelir beyannameleri ve tarh ve tahakkuk eden yıllık gelir vergisi beyannameleri tek tek irdelenip incelendiğinde ise, muhasebe sistemi yönünden huzurdaki dava konusu döviz bazında TL. karşılığı böyle büyük bir gelir/gidere dair kayıtlarda beyan akışı olmadığı ve daha düşük bir gelirin Yıllık Vergi Beyannamesinde gösterilmiş olduğu tespit edilmiştir.... Yine dava dosyasına sunulmuş bulunan aynı Bilirkişi Kurulu Ek Raporu'na göre (dava günü itibarıyla TL. karşılığı 42.000.000,00 TL. olduğu belirtilen) dava konusu 2.350.000,00 USD'nin davacı-alacaklı tarafından davalılardan ...'a ödenmiş kabul edilmesi 'hayatın olağan akışına aykırı'dır.

söz konusu 2.350.000,00 USD bedelin dava dosyasına sunulan dilekçelerinde ‘haricen ödendiğini’ iddia etmekte ancak buna ilişkin herhangi somut bir dekonta dava dosyasında rastlanılmamıştır. Ortada ciddi bir alım iddiası olup, bu tutar huzurdaki dava günü döviz kurundan 42.000.000,00 TL. yapmakta olduğu, vergi dairesi kayıtları da gelir yönünden irdelenip incelendiğinde, yıllık beyannamelerde dava konusu kadar yüksek bir rakama rastlanılmadığı, ortada karşılıklı anlaşmalı, muvazaalı ve şaibeli bir alım-satım ticareti yapılmış olduğu gözükmele.....” ş e k l i n d e açıklamada bulunulmuştur.

42.000.000,00 TL. tutarındaki paranın ‘elden verilmesi’ tutarlı, geçerli/gerçek bir ödeme midir?

Bir ‘tasarrufun iptali davası’nda; **Yargıtay Hukuk Genel Kurulu** 14.09.2021 T. E: 2017/(17)4-2773, K: 987 ve **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi** (19.11.2013 T. E: 2012/13785, K: 2013/16011) :

“.....borcun dayanağı olan bonoda bedelin nakden ahzolunduğu bildirildiğine göre, 110.000,00 TL. tutarındaki paranın h a n g i b a n k a d a n ödendiği, davacının bu kadar yüksek miktarda bir parayı verebilecek ekonomik durumu olup olmadığının soruşturulması.....” gerekçesiyle, ilk derece mahkemesince verilmiş olan ‘tasarrufun iptaline’ ilişkin hüküm oybirliğiyle bozulmuştur (EK-1).

b) Somut olayda, ilk derece mahkemesinin vermiş olduğu “tasarrufun iptali davasının kabulüne” ilişkin kararında hiç dikkate almadığı, değerlendirmedeği başka ‘hayatın olağan akışına aykırı’ olan hususlar da mevcuttur. Gerçekten;

aa-Davacı-alacaklı (A)’nın 09.11.2014 tarihinde elden ödediğini iddia ettiği 2.350.000,00 USD’nin (yani; dava tarihi itibarıyla 42.000.000,00 TL.’nin) iadesi için beş yıl sonrasına 10.01.2020 vade tarihli bonoyu kabul ederken, davalı-borçludan hiçbir faiz ve teminat (ipotek, kefil vs.) talep etmemesi **hayatın olağan akışına aykırı** bir davranış teşkil eder...

bb- Davacı-alacaklı (A) ile davalı (B) arasındaki ‘alım/satım protokolünün feshi’ sözleşmesinin 6. maddesinde davacı lehine öngörülmüş olan ‘470.000 USD cezai şart’ yönünden, davacı-alacaklının hiçbir girişimde (talepte) bulunmamış olması da **hayatın olağan akışına aykırıdır.**

c) Tasarrufun iptali davalarında “borçluya ‘borç/satın alma bedeli’ olarak para verdiğini iddia ederek icra takibinde bulunmuş olan davacı/alacaklının borçluya gerçekten bu miktardaki parayı verebilecek (ödeyebilecek) parasal (mali) gücünün bulunup bulunmadığı” mahkemece araştırılabileceğinden¹⁴⁷ ve somut uyuşmazlıkta da mahkemece atanan bilirkişi kurulunca dosyaya sunulan 11.10.2021 tarihli BİLİRKİŞİ KURULU EK RAPORU’nda (bknz: Yuk. s: 30/31; 36) “.....davacı-alacaklı (A)’nın işlem tarihinde (26 yaşında olduğu) 2014-2015 yıllarında 4.700.000,00 USD bedelle, ilgili taşınmazları alabilmesinin mümkün görülmediği.....2014-2015-2016-2017 takvim yıllarına ait gelir vergisi beyannamelerine ilişkin tarh ve tahakkuk fişleri incelendiğinde; 2015 yılında yalnızca 6.607,88 TL. gelir beyan ettiğinin, 2016 yılında ise 67.445,29 TL. zarar beyan ettiği”nin tespit edildiği, bu nedenle davacı-alacaklı (A)’nın dava konusu taşınmazı satın alabilecek parasal (mali) gücü bulunmadığı çok net olarak görülmektedir.

d) Ayrıca somut olayda, dava konusu taşınmazın (3. kişi) (C)’ye (borçlu) (B) tarafından devir tarihi 13.03.2015, davacı-alacaklı tarafından ‘geçici aciz vesikası’ niteliğinde olduğu belirtilen ‘haciz tutanağı’nın düzenlenme tarihi ise 26.02.2020’dir.

Bu nedenle, dava konusu tasarrufun iptaline karar verilebilmesi için, haciz tutanağının düzenlenme tarihinden (26.02.2020’den) en fazla iki yıl öncesinde (yani; 26.02.2018 tarihinde) yapılmış olması gerekirdi. Halbuki dava konusu tasarruf 13.03.2015 tarihinde yapılmış olduğundan, hiçbir şekilde bu tasarrufun iptaline karar verilemez!...

Bilgi ve takdirlerinize saygıyla sunulur.

Kaynakça

- Alangoya Yavuz, “Senete Karşı Senetle İspat Kuralı ve Hayatın Olağan Akışı Kavramı” (Prof. N. Kocayusufoğlu Armağanı, 2004, Seçkin Yayınları)
- Akkaya Tolga, “Alacaklıdan Mal Kaçırmaya Yönelik Muvazaalı Tasarrufların İcra ve İflâs Kanununda Düzenlenen İptal Davasına Konu Olup Olamayacağı Sorunu” (Legal Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi, 2006/3)
- Akkaya Tolga, “İcra ve İflâs Hukukunda İptale Tabi Tasarruflar “İİK. m. 277-284”” (Eskişehir Bar. D. Ekim/2006)

¹⁴⁷ Bknz: Yuk. dipn. 112-128

- Akşener Haşmet Sırrı, "İcra ve İflas Hukuku'nda Tasarrufun İptali Davaları", 2. Bası, 2017, Legal Yayınevi
- Akyazan Sıtkı, "Takip Hukukunda İptal Davası" (Ad. D. Mart-Nisan/1963)
- Albayrak Hakan, "Tasarrufun İptali Davalarında Yargıtay Tarafından Kabul Edilen Özel Dava Şartları" (AÜHFD. 2015/4)
- Albayrak Hakan/Ağar Serkan, "Tasarrufun İptali Davalarının Kamu İcra Hukuku ve Genel İcra Hukuku Çerçevesinde Özel Dava Şartları Bakımından Karşılaştırılması" (Tür. Bar. Bir. Der. Mayıs-Haziran/2016)
- Albayrak Hakan, "Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Yaklaşık İspat", 2013, Yetkin Yayınevi
- Arslan Aziz Serkan, "Tasarrufun İptali Davasından Sonra Açılan Menfi Tespit Davasında Bekletici Mesele Yapma Sorunu" (Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, C: 1, 2014, Yetkin Yayınevi)
- Arslan Ramazan, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Medeni Usul Hukukuna Getirdiği Başlıca Yenilikler" (Prof. Dr. Gürkan Çelebican'a Armağan, 2011, Ank. Huk. Fak. Yayınları)
- Arslan Ramazan/Yılmaz Ejder/Ayvaz Taşpınar Sema/Hanağası Emel, "İcra ve İflâs Hukuku", 2020, Yetkin Yayınevi
- Arslan Ramazan/Yılmaz Ejder/Ayvaz Taşpınar Sema/Hanağası Emel, "Medeni Usul Hukuku", Yetkin Yayınevi
- Atalı, Murat/Ermenek İbrahim/Erdoğan Ersin "Tasarrufun İptali Davası", 2020, Yetkin Yayınevi
- Belgesay Mustafa Reşit, "İcra ve İflâs Hukuku (Sentetik Bölüm)", C: 2, 1953, İstanbul Üniversitesi Yayınları
- Berkin Necmettin Mehmet, "Tatbikatçılara İcra ve İflâs Hukuku Rehberi", 1980, Filiz Kitabevi
- Berkin Necmettin Mehmet, "İflâs Hukuku", 1972, Fakülteler Matbaası, İstanbul
- Börü Levent, "İcra ve İflâs Hukukunda Zarar Verme Kasdından Dolayı İptal "İİK. m. 280"" (AÜHFD. 2009)
- Coşkun Mahmut, "İçtihatlı İİK." C: 4, 2016, Seçkin Yayınevi, Ankara
- Coşkun Mahmut, "İtirazın İptali, Menfi Tespit ve İstirdat, Tasarrufun İptali Davaları", 2016, Seçkin Yayınevi, Ankara
- Coşkun Mahmut, "İtirazın İptali, Menfi Tespit, Tasarrufun İptali Davaları", 2017, Seçkin Yayınevi, Ankara
- Çam Uzun Mine, "Kamu Alacağının Korunmasında Tasarrufun İptali Davaları", 2017, Seçkin Yayınevi, Ankara
- Çetin Halman Emine, "Tasarrufun İptali, Muvazaa, İnançlı İşlem ve Nam-ı Müstear", 2016, Adalet Yayınevi, Ankara
- Çetinel Tunahan, "Alacaklılara Zarar Verme Kasıyla Yapılan Tasarruflar Bağlamında Tasarrufun İptali ve Muvazaa Davaları", 2020, Yetkin Yayınevi, Ankara
- Erdönmez Güray, "Alacaklılara Zarar Verme Kasıyla Yapılan Tasarrufların İptali", 2. Baskı, 2019, On İki Levha Yayıncılık

- Esener Turhan, "Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler", 1956, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları
- Eroğlu Orhan, "Açıklamalı-İçtihatlı Tasarrufun İptali Davası ile Muvazaa Davası ve Karşılaştırılması", 2020, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık
- Eroğlu Orhan, "İslah", 4. Baskı, 2021, Seçkin Yayınevi
- Görgün Şanal, "Medeni Usul Hukuku", 3. Bası, 2014, Yetkin Yayınevi
- Güneren Ali, "İcra ve İflâs Hukukunda İstihkak Davaları ile Tasarrufun İptali Davaları", 2004, Yetkin Yayınevi
- Güneren Ali, "Tasarrufun İptali Davaları", 2012, Yetkin Yayınevi
- Gürdoğan Burhan, "İflâs Hukuku", 1966, Ajans - Türk Matbaası, Ankara
- Gürdoğan Burhan, "İptal Davaları "İcra ve İflâs Kanunu Değişiklik Tasarısı Hakkında Seminer'e Sunulan Bildiri"", 1963
- Kaplan Hasan Ali, "Tasarrufun İptali Davası Borçlunun Mirasçılara Karşı Açılabilir Mi?" (Terazi Huk. D. Eylül/2013, S:30-36)
- Karamercan Fatih, "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Eşin Üçüncü Kişilere Karşı Dava Hakkı", 2020, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi
- Karataş İzzet/Ertekin Erol, "Tasarrufun İptali Davaları", 1998, Yetkin Yayınevi
- Kazancı Tuncer İdil, "Tasarrufun İptali Davalarında İspat", 2015, Yetkin Yayınevi, Ankara
- Korkusuz, Mehmet Refik "İcra ve İflâs Hukuku Uygulaması", 2004, Roma Yayınları
- Korkmaz Taş Hülya/ Korkmaz Ömer, "Tasarrufun, İptali Davalarında Davacı Alacağının Muvazaalı Olduğu İddiası ve Bu İddianın Hukukun Temel Hak ve İlkeleri ile Bağlantısı" (Fasikül Huk. Dr. C: 11, S: 111, Şubat/2019, s: 645 vd.)
- Kostakoğlu Cengiz, "Takip Hukukunda İptal Davaları" (*Adalet Dergisi*, 1989/6 S: 7-33; *Yasa Dergisi* 1989/8 S: 1037-1060)
- Kovan Hüseyin, "100 Soruda Muris Muvazaası Nedeni ile Tapu İptal ve Tescil Davaları ile Tasarrufun İptali Davaları", 2016, Adalet Yayınevi
- Kurtoğlu Serdar, "İcra Hukuku Açısından İptal Davasının Hukuki Niteliği" (İBD. 1973/7-8)
- Kuru, Baki "Dava Şartları" (Ord. Prof. Dr. Sabri Şakir Ansay'ın Hatırasına Armağan, 1964, Ajans - Türk Matbaası, Ankara)
- Kuru Baki, "Hukuk Muhakemeleri Usulü", 6. Baskı, C: 2, Demir Demir Müşavirlik Ve Yayıncılık, İstanbul
- Kuru Baki, "İcra ve İflas Hukuku El Kitabı", 2013, Adalet Yayınevi, Ankara
- Kuru Baki, "İcra ve İflâs Hukuku", C: 4, 1997, Alfa Yayınevi, İstanbul
- Kuru Baki, "İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku", 2016, Legal Yayınevi
- Kuru Baki/Arslan Ramazan/Yılmaz Ejder, "İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı", 2013, Yetkin Yayınevi, Ankara
- Kuru Baki/Aydın Burak, "İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku "Ders Kitabı"", 2020, Yetkin Yayınevi, Ankara

- Muşul Timuçin, “İcra ve İflâs Hukuku”, C: 2, 6. Baskı, 2013, Adalet Yayınevi, Ankara
- Muşul Timuçin, “Tasarrufun İptali Davaları”, 2017, Adalet Yayınevi, Ankara
- Olgaç Senai, “Yargıtay İçtihatlarının Işığı Altında İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları” (Dr. Recai Seçkin’e Armağan, 1974, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları)
- Oskay Mustafa/Koçak Coşkun/Deynekli Adnan/Doğan Ayhan, “İİK. Şerhi”, 2007, Turhan Kitabevi, Ankara
- Önen Turgut, “İptal Davaları” (Ank. İk. Tic. İl. Ak. D., 1969/1)
- Özsunay Ergun, “Türk Hukuku’nda ve Mukayeseli Hukukta İnançlı Muameleler”, 1968, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları
- Pekcanitez Hakan, “Pekcanitez Usul Hukuku”, 15. Bası, 2017
- Pekcanitez, Hakan/ Atalay Oğuz/ Özkan Sungurtekin Meral/ Özekes Muhammet, “İcra ve İflâs Hukuku”, 2013, Yetkin Yayınevi
- Pekcanitez Hakan /Atalay Oğuz /Özekes Muhammet, “Medeni Usul Hukuku (Ders Kitabı)”, 4. Baskı, On İki Levha Yayınevi
- Sarısözen İsmet, “İcra ve İflas Hukukuna Göre İptal Davasında Yargılama Usulü” (ABD. 1977/1)
- Sarısözen İsmet, “İcra ve İflâs Hukukuna Göre İptal Davasında Yargılama Usulü” (ABD. 1977/1, S: 52 vd.)
- Sertkaya Şehabettin Abdulkadir /Kul Süleyman, “Tasarrufun İptali Davaları”, 2016, Adalet Yayınevi, Ankara
- Taşpınar Sema, “Fiili Karinelerin İspat Yükünün Dağılımında Rolü” (AÜHF. 1996/1-4, s: 551)
- Taze Mehmet, “Tasarrufun İptali Davası” (Yayımlanmamış Yük. Lisans Tezi)
- Ulukapı Ömer, “İcra ve İflâs Hukuku”, 2015, Mimoza Yayınevi
- Umar Bilge, “Türk İcra-İflas Hukukunda İptal Davası”, 1963, Fakülteler Matbaası, İstanbul
- Umar Bilge, “Aciz Hali- Borca Batıklık Kavramlarının Farkı ve Bu Yönden Yeni M. K. Metininin Düştüğü Bir Yanlılık (M. K. M. 605 F. Iı, 618)”, (Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 1, Haziran 2004, Sayfa: 317-324)
- Uyar Talih, ““Muvazaâ” Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının Koşul ve Sonuçları” (ABD. 2017/3)
- Uyar Talih, ““Muvazaalı İcra Takipleri (Borç İkrarları)” İle “Borçlunun Süresi İçinde Zamaşımı İtirazında Bulunmaması”nın Tasarrufun İptali Davasına Konu Edilmesi” (İBD. Mayıs-Haziran/2014)
- Uyar Talih, “Birden Fazla Kredi Sözleşmesinden Kaynaklanan Borç İçin Açılan Tasarrufun İptali Davalarında “Borcun Doğum Tarihi” Nasıl Belirlenir.? Tasarrufun İptali Davasının “Bedele Dönüşmesi” (İİK. 283/II) Halinde, Tazminata Esas “Gerçek Değer”in Hesaplama Yöntemi” (Legal Huk. Der. 2018)
- Uyar Talih, “Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve İcra Takibinin) “Muvazaalı Olduğu” İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından “Senedin (ve İcra Takibinin) Kendileri Bakımından Geçersiz Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası Açılabilir Mi?” “İİK. 280; TBK. 19”” (ABD. 2015/1)

- Uyar Talih, "Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları" (Legal Huk. Der. Ekim/2018)
- Uyar Talih, "Gerekçeli-İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu Şerhi", C: 11, 3. Baskı, 2010, Turhan Kitapevi, Ankara
- Uyar Talih, "Gerekçeli-İçtihatlı Türk Medeni Kanunu", 2002, C: 2, Feryal Matbaacılık, Ankara
- Uyar Talih, "Hukuki Mütalâalar", 2. Baskı, 2017, Bilge Yayınevi, Ankara
- Uyar Talih, "Hukuki Mütalâalar", 3. Baskı, 2020, Bilge Yayınevi, Ankara
- Uyar Talih, "Muvazaa (TBK. 19) Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının (İİK. 280) Açılma Koşulları ve Sonuçları" (Legal Huk. Der. Temmuz/2014)
- Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davalarında "Alacağın Gerçek Olması" ve "Hayatın Olağan Akışına Uygunluk" Koşullarının Uygulamada Yaratdığı Sorunlar" (Legal Huk. Der. Ocak/2020)
- Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davalarında "Alacağın Gerçekliği" (Muvazaalı Olması) Koşulunun Düşündürdükleri" (Legal Huk. Der. 2017)
- Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davalarında "Ticari İşletmenin Devri" (İİK. 280/III), "İptale Tabi Tasarrufların Kapsamı" (İİK. 277 vd.) Konularına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar" [Çankaya Üniv. Huk. Fak. Der. (Arş. Gör. Ceren Damar Şenel Armağanı), 2020, C: III, Seçkin Yayınevi, Ankara
- Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davalarının Hukuki Niteliği ve Amacı" (Manisa Bar. D. Temmuz/2008)
- Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar" (Legal Huk. Der. 2017)
- Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davasının Uygulamada Tartışılan Yönleri" (Legal Huk. Der. Haziran/2014)
- Uyar Talih, "Uygulamada Tasarrufun İptali Davasının Tartışılan Yönleri" (Legal Huk. Der. Temmuz/2017)
- Uyar Talih /Uyar Alper /Uyar Cüneyt, "İİK. Şerhi", C: 3, 2014, Bilge Yayınevi, Ankara
- Uyar Talih /Uyar Alper /Uyar Cüneyt, "İcra ve İflâs Hukuku'nda Tasarrufun İptali Davaları", 7. Baskı, 2021, Bilge Yayınevi, Ankara
- Üstündağ Saim, "İflâs Hukuku", 8. Baskı, 2009, Filiz Kitabevi, İstanbul
- Üstündağ Saim, "Medeni Yargılama Hukuku", C: 1-2, 7. Bası, 2000, Nesil Matbaacılık
- Yıldırım Mehmet Kamil/Yıldırım Nevhis Deren, "İcra ve İflâs Hukuku", 2016, Beta Yayınevi
- Yıldırım Mehmet Kamil, "Tasarrufun İptali Davasında Ticari İşletme Devri Karinesi" (Prof. Dr. Nur Cantel'e Armağan, 2013/2, S: 471-482)
- Yılmaz Ejder, "İcra ve İflâs Kanunu Şerhi", 2016, Yetkin Yayınevi, Ankara
- Yılmaz Ejder, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi", 2021, C:3, Yetkin Yayınevi, Ankara